

اطلاعات لازم برای سرمایه‌گذاری در بورس و اوراق بهادار

تدوین : سن سبلی

منبع : دایره آموزش سازمان بورس و اوراق بهادار هنرآموز حسابداری شاخه کاردانش ، گروه‌های آموزشی حسابداری استان گلستان

گام های سرمایه گذاری در بورس

به دنیای بورس خوش آمدید، برای سرمایه‌گذاری در بورس، باید گام‌های زیر را طی کنید:

گام اول : مطالعه، مشورت و توجه به اصول سرمایه‌گذاری در بورس

گام اول برای سرمایه‌گذاری در بورس، مطالعه و شناخت کافی درباره این بازار، مشورت با افراد حرفه‌ای و تعیین هدف از سرمایه‌گذاری در بورس است. توصیه می‌کنیم به اصول زیر توجه داشته باشید:

- ۱ - با نگاه بلندمدت سرمایه‌گذاری کنید.
- ۲ - توجه داشته باشید که ذات بورس با نوسان همراه است، بنابراین در مواجهه با افت و خیزهای مقطعی بازار، هیچگاه بصورت شتابزده و هیجانی اقدام به خرید یا فروش سهام نکنید.
- ۳ - برای شروع کار، از سرمایه‌های مازاد خود استفاده کنید و سرمایه‌های ضروری خود را وارد بورس نکنید.
- ۴ - حتماً برای سرمایه‌گذاری در بورس، با افراد متخصص مشورت کنید. کارگزاران رسمی بورس که مجوز مشاوره دارند، یکی از مناسب‌ترین گزینه‌ها برای مشورت در سرمایه‌گذاری هستند.

گام دوم : دریافت کد معاملاتی

حتماً شما هم در یک یا چند بانک، دارای حساب بانکی هستید. همانطور که برای پس‌انداز و سرمایه‌گذاری در بانک، نیازمند دریافت شماره حساب بانکی هستید، برای سرمایه‌گذاری در بورس هم باید در اولین گام، کد معاملاتی دریافت کنید. برای دریافت کد معاملاتی، می‌توانید با در دست داشتن مدارک شناسایی شامل شناسنامه و کارت ملی، به یکی از کارگزاران رسمی بورس مراجعه کنید.

گام سوم : خرید و فروش سهام

برای خرید و فروش سهام، نیازی نیست به تالار بورس مراجعه کنید. خرید و فروش سهام صرفاً از طریق شرکت‌های کارگزاری و به یکی از روش‌های زیر انجام می‌گیرد:

- مراجعه حضوری به کارگزاری و ارائه سفارش خرید یا فروش
- سفارش تلفنی به کارگزاری، برای خرید یا فروش سهام
- سفارش اینترنتی به کارگزاری، برای خرید یا فروش سهام

اطلاعات لازم برای سرمایه‌گذاری در بورس و اوراق بهادار

تدوین : سن سبلی

منبع : دایره آموزش سازمان بورس و اوراق بهادار هنرآموز حسابداری شاخه کاردانش ، گروه‌های آموزشی حسابداری استان گلستان

-خرید یا فروش مستقیم سهام توسط خود فرد، از طریق سامانه معاملات آنلاین (برخط)

تفاوت سفارش اینترنتی و معاملات آنلاین (برخط) این است که در سفارش اینترنتی، شما بجای مراجعه حضوری به دفتر کارگزاری و تکمیل فرم سفارش خرید یا فروش سهام، به پایگاه اینترنتی کارگزاری مراجعه کرده و فرم سفارش خرید یا فروش سهام را از طریق اینترنت تکمیل کرده و در اختیار کارگزار قرار می دهید، اما در نهایت، این کارگزار است که عملیات خرید یا فروش سهام را براساس سفارش شما انجام می دهد، اما در معاملات آنلاین، شما پس از دریافت گذرواژه و رمز عبور از کارگزاری، می توانید شخصا نسبت به خرید و فروش سهام از طریق اینترنت اقدام کنید. افزایش سرعت، سهولت و عدالت در دسترسی به بورس و خرید و فروش سهام، مهمترین مزیت معاملات آنلاین است.

"توصیه می شود افرادی از روش معاملات آنلاین استفاده کنند که تجربه بیشتری در خرید و فروش سهام دارند".

چند توصیه مهم برای سرمایه گذاری در بورس

۱ - همواره سبدي از سهام متنوع تشکیل دهید تا ریسک سرمایه گذاری شما کاهش یابد. با این کار، زیان ناشی از کاهش قیمت یک یا چند سهم، با سود ناشی از افزایش قیمت سایر سهام موجود در سبد سرمایه گذاری شما کاهش خواهد یافت.

۲ - حتی الامکان، بجای خرید مستقیم سهام، از طریق صندوق های سرمایه گذاری وارد بورس شوید، چون این صندوق ها، توسط افراد حرفه ای اداره شده و تحت نظارت سازمان بورس و اوراق بهادار فعالیت می کنند، بنابراین ریسک سرمایه گذاری شما تا حد زیادی کاهش می یابد. جالب است بدانید برخی از صندوق های سرمایه گذاری، پرداخت حداقل سود مشخصی را تضمین می کنند.

۳ - به شایعات توجه نکنید و همواره براساس اطلاعات واقعی و معتبر تصمیم گیری کنید. عمده پایگاههای اینترنتی رسمی بورس عبارتند از:

سازمان بورس و اوراق بهادار

<http://www.seo.ir>

پایگاه اطلاع رسانی بازار سرمایه

<http://www.sena.ir>

پایگاه آموزشی - فرهنگ سازی بازار سرمایه

<http://www.sidsco.ir>

شبکه اطلاع رسانی کدال

<http://www.codal.ir>

اطلاعات لازم برای سرمایه‌گذاری در بورس و اوراق بهادار

تدوین : سن سبلی

منبع : دایره آموزش سازمان بورس و اوراق بهادار

هنرآموز حسابداری شاخه کاردانش ، گروه‌های آموزشی حسابداری استان گلستان

بورس اوراق بهادار تهران

<http://www.irbourse.com>

مدیریت فناوری بورس تهران

<http://www.tsetmc.com>

مدیریت پژوهش، توسعه و مطالعات اسلامی سازمان بورس

<http://www.rdis.ir>

عرضه اینترنتی کتب آموزشی بازار سرمایه

<http://www.bourseshop.ir>

نرم افزار بورس همراه

<http://www.mobilebourse.ir>

تالار مجازی بورس، یک پیشنهاد جذاب برای تازه واردها

اگر نگران آن هستید که با سرمایه‌گذاری در بورس، ضرر و زیان کنید، توصیه می‌کنیم قبل از سرمایه‌گذاری واقعی در بورس، سرمایه‌گذاری در فضای شبیه‌سازی شده بورس را تجربه کنید؛ سامانه اینترنتی تالار مجازی بورس ایران به نشانی www.irvex.ir این امکان را برای شما فراهم می‌کند.

تالار مجازی بورس ایران با شبیه‌سازی فضای واقعی بورس، به شما کمک می‌کند که بدون نیاز به پول و بدون آن‌که ریسکی متوجه شما شود، سرمایه‌گذاری براساس شرایط واقعی بورس را تجربه کنید، چون قیمت سهام و سایر شرایط در این تالار، تا حد بسیار زیادی، منطبق با شرایط واقعی بورس است، بنابراین شما می‌توانید مهارت خود در سرمایه‌گذاری و کسب بازدهی از بورس را با سایر کاربران تالار مقایسه کنید.

اگر جزو ۵ نفری باشید که بیشترین بازدهی را در رقابت‌های تالار کسب می‌کنید، از طرف سازمان بورس و اوراق بهادار به شما اعتبار واقعی جهت خرید سهام، به عنوان جایزه اعطا خواهد شد. همچنین انواع متون آموزشی الکترونیک از طریق این تالار، برای شما بصورت رایگان در دسترس است. پس فرصت را از دست ندهید. شعار تالار مجازی این است:

"بدون پول و بدون ریسک، در بورس مجازی سرمایه‌گذاری کنید و سهام جایزه بگیرید"

پرسش‌ها و پاسخ‌های متداول

سؤال (۱) بورس اوراق بهادار چیست؟

اطلاعات لازم برای سرمایه‌گذاری در بورس و اوراق بهادار

تدوین : سن سبلی

هنرآموز حسابداری شاخه کاردانش ، گروه‌های آموزشی حسابداری استان گلستان

منبع : دایره آموزش سازمان بورس و اوراق بهادار

برای هر کلاسی معمولاً یک بازار وجود دارد، بازار خودرو، بازار سیمان، بازار فرش، بازار طلا. بعضی از بازارها سنتی اند و خاطره انگیزند، بعضی هم پیشرفته و امروزی. اما همه بازارها، یک ویژگی مشترک دارند: آنهم اینکه در آنها، کالاها یا به عبارت دیگر، دارایی‌های مختلف خرید و فروش می‌شود، پس مشخص شد که در تعریف کلی، بازار، محل خرید و فروش دارایی است. اما دارایی چه انواعی دارد. در یک طبقه بندی کلی، دارایی به دو نوع دارایی واقعی و دارایی مالی تقسیم بندی می‌شود.

اجازه بدهید با یک مثال، در این باره توضیح دهیم. خودرو یک دارایی واقعی یا مشهود است، اما سهام کارخانه خودروسازی، یک دارایی مالی است، یا مثلاً سیمان یک دارایی واقعی است، اما سهام کارخانه سیمان سازی یک دارایی مالی. بد نیست به این نکته هم اشاره کنیم که به دارایی واقعی، دارایی مشهود و به دارایی مالی، دارایی نامشهود یا کاغذی هم گفته می‌شود.

حالا که با تعریف دارایی‌های مالی آشنا شدید، به سراغ مفهوم بورس می‌رویم. بورس بازاری است که در آن، انواع دارایی‌های مالی خرید و فروش می‌شود. دارایی‌هایی مثل سهام شرکت بزرگ و سودآور از صنایع مختلف و متنوع مثل خودروسازی، سیمان، مخابرات، بانک و..... این بازار هم قانونی است، هم مطمئن، هم پیشرفته و هم سودآور.

افرادی که از طریق بورس، سهام شرکت‌ها را می‌خرند یا در واقع در بورس سرمایه‌گذاری می‌کنند، به نسبت سهامی که خریده‌اند، در منافع آن شرکت سهیم خواهند شد و چون اغلب شرکت‌های بزرگ و معتبر در بورس پذیرفته می‌شود، بنابراین احتمال کسب سود هم در بورس بیشتر است. البته برای انتخاب سهام شرکت‌ها باید به نکات مهمی توجه داشت که در برنامه‌های بعدی، به آنها اشاره خواهیم کرد. نکته دیگر اینکه در بورس، صرفاً سهام شرکت‌ها خرید و فروش نمی‌شود، بلکه سایر انواع اوراق بهادار مثل اوراق مشارکت نیز داد و ستد می‌شود که در برنامه‌های آینده به تفصیل درباره آنها توضیح خواهیم داد.

سؤال ۲) افرادی که سهام شرکت‌های پذیرفته شده در بورس را خریداری می‌کنند، چگونه سود کسب می‌کنند؟

افرادی که سهام شرکت‌های پذیرفته شده در بورس را خریداری می‌کنند، از دو محل سود بدست می‌آورند:

۱ - سود سالیانه شرکت‌ها . شرکت‌ها معمولاً در پایان هر سال، سودی را بین سهامداران خود توزیع می‌کنند. در صورتی که شرکت عملکرد قابل قبولی داشته باشد، سود بهتری نیز بدست می‌آورد که بخشی از این سود، بصورت نقدی بین سهامداران توزیع شده و برخی هم صرف برنامه‌های توسعه ای شرکت می‌شود.

۲ - دوم ، افزایش قیمت سهم . هر اندازه عملکرد و برنامه‌های شرکت بهتر باشد، متقاضی برای خرید سهام آن شرکت نیز در بورس، بیشتر خواهد بود و این امر، باعث می‌شود قیمت سهام شرکت افزایش یابد. بنابراین، اگر فرد، سهام شرکت خوبی را انتخاب کرده باشد، علاوه بر دریافت سود نقدی، از محل افزایش قیمت سهام آن شرکت نیز سود بدست خواهد آورد.

اطلاعات لازم برای سرمایه‌گذاری در بورس و اوراق بهادار

تدوین : سن سبلی

هنرآموز حسابداری شاخه کاردانش ، گروه‌های آموزشی حسابداری استان گلستان منبع : دایره آموزش سازمان بورس و اوراق بهادار

سؤال ۳) سرمایه‌گذاری در بورس چه مزایای دارد؟

سرمایه‌گذاری در بورس مزایای متعددی دارد، از جمله:

- ۱ - کسب سود : همانطور که گفته شد، سهامداران از دو محل دریافت سود نقدی و افزایش قیمت سهام، سود بدست می‌آورند.
- ۲ - برخورداری از حمایت قانونی : بورس بازاری قانونی است، بنابراین کلیه افرادی که در بورس سرمایه‌گذاری می‌کنند، از حمایت قانونی برخوردار هستند.
- ۳ - حفظ سرمایه در مقابل تورم : با سرمایه‌گذاری مناسب و آگاهانه در بورس، ارزش دارایی افراد در مقابل تورم حفظ می‌گردد، زیرا فرد به نسبت سهام خود در دارایی شرکت سهامی است و با رشد ارزش دارایی‌های شرکت به مرور زمان، ارزش سهام فرد نیز افزایش می‌یابد.
- ۴ - قابلیت نقدشوندگی : سرمایه‌گذاران بورس هر زمان که بخواهند می‌توانند سهام خود را فروخته و در کوتاه‌ترین زمان ممکن، به پول خود دسترسی پیدا کنند.
- ۵ - امکان سرمایه‌گذاری با هر مبلغی : برای خرید سهام، محدودیت ریالی وجود ندارد و افراد با هر مبلغی، می‌توانند در بورس سرمایه‌گذاری کنند.
- ۶ - مشارکت در اداره شرکت : سهامداران به نسبت سهام خود، مالک شرکت محسوب می‌شوند، بنابراین می‌توانند به همان اندازه، در تصمیم‌گیری در خصوص نحوه اداره شرکت، انتخاب مدیران و... مشارکت نمایند.

سؤال ۴) برای انتخاب یک سهم، به چه معیارهایی باید توجه کرد؟

برای انتخاب یک سهم خوب، باید به این معیارها توجه کرد:

- ۱ - وضعیت دارایی‌ها و بدهی‌های شرکت : یکی از عوامل موثر در انتخاب سهام یک شرکت، وضعیت دارایی‌ها، بدهی‌ها و حقوق صاحبان سهام شرکت است. هر اندازه این وضعیت مطلوب‌تر باشد، نشان‌دهنده شرایط مناسب شرکت برای سرمایه‌گذاری است. به این منظور، می‌توان ترازنامه شرکت را مورد بررسی قرار داد.
- ۲ - سود نقدی هر سهم : علاوه بر وضعیت درآمدی شرکت، میزان سودی که شرکت به هر سهم خود می‌دهد نیز در انتخاب سهم خوب، حائز اهمیت است.
- ۳ - تداوم روند سودآوری : اگرچه سودآور بودن شرکت در انتخاب سهام آن بسیار مهم است، اما باید توجه داشت که این سودآوری، باید یک فرآیند مستمر و مداوم باشد، نه مقطعی. با مطالعه اطلاعات و برنامه‌های آتی شرکت، می‌توان نسبت به این موضوع آگاهی کسب نمود.
- ۴ - نسبت قیمت به درآمد سهم : (P/E) نسبت قیمت به درآمد سهم بیانگر آن است که قیمت سهام شرکت، چند برابر میزان سود نقدی که شرکت به هر سهم خود تخصیص می‌دهد. به عبارت دیگر، این نسبت نشان می‌دهد که آیا قیمت سهام به نسبت سودی که بین سهامدارانش توزیع می‌کند، ارزش دارد.

اطلاعات لازم برای سرمایه‌گذاری در بورس و اوراق بهادار

تدوین : سن سبلی

هنرآموز حسابداری شاخه کاردانش ، گروه‌های آموزشی حسابداری استان گلستان منبع : دایره آموزش سازمان بورس و اوراق بهادار

۵ - صنعتی که شرکت در آن فعالیت می‌کند : هنگام انتخاب سهام یک شرکت، باید به این موضوع توجه کرد که آیا صنعتی که شرکت در آن صنعت فعالیت می‌کند، از شرایط مناسبی در حال و آینده برخوردار است یا خیر. شرایط خرد و کلان اقتصادی چه تأثیری بر این صنعت خواهد گذاشت. صنایع رقیب این صنعت در حال و آینده، چه وضعیتی دارند. آیا شرایط بین‌المللی بر این صنعت تأثیر مثبت یا منفی خواهد داشت و...
۶ - قابلیت نقدشوندگی : یکی از معیارهای انتخاب سهام خوب، قابلیت نقدشوندگی سهام است، به این معنا که هر وقت دارنده آن سهم قصد فروش آن را داشت، بتواند به راحتی، سهام خود را بفروشد. هر اندازه که دفعات خرید و فروش روزانه یک سهم بیشتر باشد، قابلیت نقدشوندگی آن سهم نیز بالاتر خواهد بود.

سؤال ۵) آیا بورس فقط جای افراد حرفه‌ای است یا افراد غیرحرفه‌ای که قدرت خطرپذیری کمتری دارند هم می‌توانند در بورس سرمایه‌گذاری کنند؟

خیر، بورس امکان سرمایه‌گذاری برای قشرهای مختلف را فراهم آورده است. افراد حرفه‌ای که فرصت و تخصص لازم برای تحلیل مستمر اطلاعات سهام را دارند، می‌توانند با خرید سهام و مشارکت در قراردادهای آتی بورس سهام و کالا، بطور مستقیم در بورس سرمایه‌گذاری کنند. اما افرادی که توانایی و یا فرصت مطالعه و تحلیل مستمر اطلاعات سهام را ندارند، می‌توانند با خرید واحدهای سرمایه‌گذاری صندوق‌های سرمایه‌گذاری، در بورس سرمایه‌گذاری کنند. با این کار، در واقع افراد پول خود را به دست افراد حرفه‌ای می‌سپارند تا تحت نظارت سازمان بورس، در بورس سرمایه‌گذاری کنند. این کار، ریسک سرمایه‌گذاری در بورس را برای افراد غیرحرفه‌ای کاهش می‌دهد. افراد غیرحرفه‌ای همچنین می‌توانند بجای خرید سهام، سایر اوراق بهاداری را که در بورس خرید و فروش می‌شود، مانند اوراق اجاره، اوراق مشارکت و... خریداری کنند. این اوراق اگرچه در مقایسه با سهام، بازده کمتری دارد، اما ریسک کمتری را هم بدنبال دارد.

سؤال ۶) صندوق سرمایه‌گذاری چیست؟

صندوق‌های سرمایه‌گذاری که عمدتاً توسط کارگزاران رسمی بورس تأسیس می‌شود، تحت نظارت سازمان بورس و با مدیریت افراد متخصص، فعالیت کرده و وجوهی را که سرمایه‌گذاران در اختیار آنها قرار می‌دهند، در سبد متنوعی از سهام و سایر اوراق بهادار سرمایه‌گذاری می‌کنند، بنابراین، بازده مناسب تری را نصیب سرمایه‌گذاران کرده و ریسک سرمایه‌گذاری در بورس را برای غیرحرفه‌ای‌ها، کاهش می‌دهند. به افرادی که بتازگی قصد دارند وارد بورس شوند توصیه می‌شود بجای خرید مستقیم سهام شرکت‌ها، از طریق صندوق‌های سرمایه‌گذاری اقدام کنند.

سؤال ۷) اوراق اجاره چیست؟

همانطور که گفته شد، در بورس، علاوه بر سهام شرکت‌ها، سایر انواع اوراق بهادار هم معامله می‌شود. یکی از انواع اوراق بهادار، اوراق اجاره است. اوراق اجاره یک ابزار سرمایه‌گذاری جدید و اسلامی است که همانند اوراق مشارکت، بازدهی مشخص و مطمئن را نصیب سرمایه‌گذاران می‌کند، بنابراین ریسک این اوراق در مقایسه با سهام، بسیار کمتر است. افرادی که پول مازاد دارند، می‌توانند با خرید اوراق اجاره که در بورس داد و ستد می‌شود، در فواصل زمانی مشخص (مثلاً سه ماهه)، سود معینی را دریافت نموده و هر زمان که به پول نیاز داشتند نیز این اوراق را از طریق بورس، به سایر متقاضیان بفروشند. امروزه حجم بسیار زیادی اوراق اجاره در بازارهای مالی دنیا خرید و فروش می‌شود.

اطلاعات لازم برای سرمایه‌گذاری در بورس و اوراق بهادار

تدوین : سن سبلی

هنرآموز حسابداری شاخه کاردانش ، گروه‌های آموزشی حسابداری استان گلستان

منبع : دایره آموزش سازمان بورس و اوراق بهادار

"مهم نیست که شما، کارمند هستید یا دانشجو، خانم خانه دار هستید یا صاحب یک فروشگاه، جوان هستید یا بازنشسته. مهم این است که بیاموزید از پس اندازه‌های خود به بهترین شکل استفاده کنید. بورس، یکی از روش‌های مناسب، قانونی و مطمئن برای سرمایه‌گذاری است، پس هوشمندانه سرمایه‌گذاری کنید."

مفهوم اول: مفهوم بازار اولیه و ثانویه

بازار اولیه

دارایی‌هایی که برای اولین بار توسط شرکت‌ها یا دولت عرضه می‌شود در این بازار پذیره نویسی می‌شوند و نماد آن در کشور ما بانک است. تأسیس هر شرکت و یا شروع فعالیت اقتصادی بازار اولیه محسوب می‌شود.

بازار ثانویه

دارایی‌هایی که ابتدا در بازار اولیه مورد معامله قرار گرفته است در بازار ثانویه مورد معامله مجدد قرار می‌گیرد و نماد آن در کشور ما بورس است. همانطور که اشاره شد بازار بورس بازار ثانویه محسوب می‌شود یعنی آن که در بورس شرکتی تأسیس نمی‌شود و فقط سهام شرکت‌های پذیرفته شده مورد معامله قرار می‌گیرد.

مفهوم دوم: قیمت اسمی

قیمت اسمی همان قیمت اولیه سهم در بازار اولیه است که در بازار بورس تهران برابر ۱۰۰ تومان است.

همانطور که از عنوان آن پیداست، این فقط قیمت اسمی سهم است و بدین معناست که شرکت در روز نخست، قیمت هر سهم خود را ۱۰۰ تومان تعیین نموده است و سهامداران روز نخست برای خرید سهام این شرکت مبلغ ۱۰۰ تومان پرداخت نموده‌اند.

عدد ۱۰۰ تومان مبنای محاسبات زیادی در افزایش سرمایه‌ها می‌باشد. معمولاً سرمایه یک شرکت در بازار بورس تهران از ضرب تعداد سهام آن در عدد ۱۰۰ تومان به دست می‌آید. همچنین برای تعیین تعداد سهام یک شرکت، سرمایه آن را تقسیم بر عدد ۱۰۰ تومان می‌کنند.

مفهوم سوم: پرتفو (Portfolio) یا پرتفوی

پرتفو عبارتست از سبدی از سهم شرکت‌های مختلف که با هدف کاهش ریسک سرمایه‌گذاری تهیه می‌شود.

کارشناسان اقتصادی حتی در بهترین حالت‌های تحلیلی خرید تنها یک سهم (اصطلاحاً تک سهم شدن) را توصیه نمی‌کنند و پیشنهاد خرید چند سهم متنوع را می‌دهند. این کار برای آن است که ریسک سرمایه‌گذاری کاهش یابد.

اطلاعات لازم برای سرمایه‌گذاری در بورس و اوراق بهادار

تدوین : سن سبلی

هنرآموز حسابداری شاخه کاردانش ، گروه‌های آموزشی حسابداری استان گلستان منبع : دایره آموزش سازمان بورس و اوراق بهادار

فرض کنید صنعتی با رشد قیمت ارز شکوفا می‌شود (این صنعت احتمالاً در کار صادرات است) و صنعتی دیگر با رشد قیمت ارز متضرر می‌شود (مواد اولیه این صنعت وارد می‌شوند).

حال اگر در سید ما از هر دوی این صنایع سهام خریداری شود، در حقیقت خود را نسبت به تغییرات قیمت ارز مصون کردیم و تغییرات ناشی از قیمت ارز باعث رشد یکی و کاهش دیگری می‌شود. به بیان دیگر با تشکیل سبد سهام، ضرر ناشی از کاهش قیمت یک یا چند سهم را با سود حاصل از افزایش قیمت سهم‌های دیگر پوشش می‌دهیم.

مطلب مرتبط : سبدگردان کیست و مدیریت پرتفوی چیست؟

مفهوم چهارم : کد معاملاتی یا کد بورسی

عبارتست از کدی ثابت که به سهامداران اختصاص داده می‌شود تا در هنگام خرید و فروش سهام از آن استفاده کنند. این کد متشکل از سه حرف اول نام خانوادگی افراد به همراه یک عدد ثابت است که در معاملات سهام کارکردی مشابه شماره حساب در نقل و انتقالات بانکی را دارد.

مثلاً فردی که نام خانوادگی او میرزایی است ممکن است کدی به صورت میر ۰۶۵۲۱ دریافت کند.

برای خرید و فروش سهام، دریافت کد معاملاتی الزامی است. سازمان بورس این کار را برای سهولت در امر خرید و فروش سهام انجام می‌دهد. یعنی یک بار مدارک شناسایی شما را می‌گیرد و به جای آن به شما کدی می‌دهد که در معاملات همواره با آن کد شناسایی می‌شود.

برای دریافت این کد باید به یکی از شرکت‌های کارگزاری بورس مراجعه کنید. برای یافتن آدرس و مشخصات کارگزاری‌های فعال می‌توانید به سایت سازمان بورس به آدرس www.seo.ir مراجعه کنید.

مطلب مرتبط: راهنمای دریافت کد بورسی غیرحضور

مفهوم پنجم: شرکت کارگزاری (Stock Brokerage Firm)

کارگزاری‌ها بنگاه‌های معاملاتی هستند که خرید و فروش سهام از طریق آنها صورت می‌گیرد. در این خرید و فروش آنها وکیل تام‌الاختیار فروشنده و خریدار هستند.

به بیان دیگر، کارگزاری‌ها واسطه بین سهامداران و سازمان بورس محسوب می‌شوند. همانطور که برای انجام امور مربوط به دارایی‌های پولی به بانک مراجعه می‌کنیم، برای انجام امور مربوط به دارایی سهام خود نیاز داریم به یک شرکت کارگزاری مراجعه کنیم.

اطلاعات لازم برای سرمایه‌گذاری در بورس و اوراق بهادار

تدوین : سن سبلی

هنرآموز حسابداری شاخه کاردانش ، گروه‌های آموزشی حسابداری استان گلستان منبع : دایره آموزش سازمان بورس و اوراق بهادار

کارگزاری ها طبق ضوابط سازمان بورس عمل کرده و توسط آزمون با شرایط خاص انتخاب می شوند. برای فعالیت در هر یک از زمینه های بورس اوراق بهادار، کالا و انرژی، کارگزاران نیاز به اخذ مجوز مربوطه از سازمان بورس را دارند.

کارگزاران علاوه بر خدمات معاملات سهام، خدمات دیگری همچون صندوق سرمایه گذاری، سبدگردانی، مشاوره و آموزش را به سهامداران ارائه می دهند. حدود ۱۰۷ شرکت کارگزاری بورس در ایران فعالیت می کنند که اسامی و اطلاعات تماس آنها را می توان در سایت سازمان بورس به آدرس www.seo.ir یافت.

مطلب مرتبط: کارگزاری چیست + لیست کارگزاری‌های بورس اوراق بهادار

مفهوم ششم: نماد شرکت‌های بورسی

عبارتست از کد شرکت ها که برای سهولت شناسایی آنها و دسته بندی شان در بورس مورد استفاده قرار می گیرد. نماد یک شرکت به طور معمول از حرف اول گروه صنعتی آن به علاوه بخشی از نام شرکت تشکیل می شود. برای مثال سیمان خاش که مربوط به گروه شرکت های سیمانی است با نماد سخاش (س حرف اول سیمان + نام شرکت) شناخته می شود. در ادامه برخی از گروه‌های مختلف فعال در بورس و نماد شرکتها معرفی شده اند:

گروه واسطه گری های مالی: شرکتهای سرمایه گذاری، شرکتهای چند رشته ای صنعتی و بانکها در این گروه قرار دارند. حرف اختصاری آن «و» است مانند وخارزم (شرکت سرمایه گذاری خوارزمی)، وغدیر (شرکت سرمایه گذاری غدیر)، وبصادر (بانک صادرات) و...

گروه شرکتهای سیمانی: حرف اختصاری آن «س» است. مانند سفارس (سیمان فارس و خوزستان)، ستران (سیمان تهران)، سشرق (سیمان شرق) و...

گروه فلزات: حرف اختصاری آن «ف» است. مانند فاراک (ماشین سازی اراک)، فلوله (لوله و ماشین سازی ایران)، فولاد (فولاد مبارکه اصفهان) و...

گروه شرکتهای قندی: حرف اختصاری آن «ق» است. مانند قپارس (قند پارس)، قزوین (کارخانجات قند قزوین)، قشیر (قند شیروان قوچان و بجنورد) و...

گروه صنایع شیمیایی و نفت: شرکتهای پالایشگاهی و پتروشیمی در این دسته اند. حرف اختصاری آن «ش» است. مانند شاراک (پتروشیمی اراک)، شصفها (پتروشیمی اصفهان)، شاوان (پالایش نفت لاوان) و...

گروه خودرویی: حرف اختصاری آن «خ» است. مانند خودرو (ایران خودرو)، خسایا (سایپا)، خپارس (پارس خودرو) و...

اطلاعات لازم برای سرمایه‌گذاری در بورس و اوراق بهادار

تدوین : سن سبلی

هنرآموز حسابداری شاخه کاردانش ، گروه‌های آموزشی حسابداری استان گلستان منبع : دایره آموزش سازمان بورس و اوراق بهادار

گروه صنایع غذایی به غیر از قند و شکر: حرف اختصاری آن «غ» است. مانند غبشهر (صنعتی بهشهر)، غشان (شیر پاستوریزه پگاه خراسان)، غپینو (پارس مینو) و ...

گروه محصولات دارویی: حرف اختصاری آن «د» است. مانند دلد (داروسازی اکسیر)، دکیمی (کیمیدارو)، دجابر (داروسازی جابر ابن حیان) و ...

لازم به ذکر است نماد برخی از شرکتهای بورسی از قاعده کلی فوق (حرف اختصاری + نام شرکت) پیروی نمی‌کند. مثلاً نماد «ذوب» از گروه فلزات که مربوط به شرکت ذوب آهن اصفهان است یا نماد «مداران» از گروه رایانه که مربوط به شرکت داده پردازی ایران است. نماد کلیه شرکتهای فعال در بازار بورس و فرابورس از سایت شرکت فناوری بورس تهران به آدرس www.tsetmc.com قابل مشاهده می‌باشد.

مفهوم هفتم : سال مالی

عبارتست از یک سال که ابتدای آن شروع فعالیت مالی و انتهای آن پایان فعالیت مالی است و ممکن است بر سال شمسی منطبق باشد.

برای محاسبه سود و زیان یک شرکت یک دوره خاص تعیین می‌شود که در پایان آن دوره، اعضای هیئت مدیره موظف به گزارش دهی راجع به عملکرد خود در آن دوره و ارائه پیش بینی از عملکرد آتی شرکت هستند. این دوره بر اساس موافقت اکثر سهامداران تعیین می‌شود.

آنچه در کشور ما و بورس ما مرسوم است قرار دادن یک سال کامل به عنوان سالی مالی است، هر چند در برخی از بورس های جهانی مشاهده می‌شود که از دوره های مالی کوتاهتر از سال نیز استفاده شده است.

ایام مالی طولانی تر باعث اعمال تعدیلات بیشتر در سودهای اعلامی در ابتدای دوره توسط شرکت ها می‌شود و در بازارهای کارا تأثیر خاصی بر روند قیمتی ندارد.

مطلب مرتبط: مهمترین دلیل زیان در بورس چیست؟

مفهوم هشتم: شاخص

اعدادی هستند که نمایانگر وضعیت بازار طی دوره های قبل و جاری می‌باشند. برای سرمایه گذاری در هر بازار بورسی، ابتدا باید وضعیت آن بررسی شود. برای بررسی وضعیت بازار شاخص های مختلفی وجود دارند.

شاخص کل

عددی است که بازدهی کل بازار را نشان می‌دهد و تغییرات مثبت و منفی آن نشان دهنده تغییرات مثبت یا منفی کل بازار است. مثلاً برای محاسبه بازدهی بازار طی ماه گذشته می‌توان درصد رشد شاخص را از ابتدا تا انتهای ماه در نظر گرفت.

اطلاعات لازم برای سرمایه‌گذاری در بورس و اوراق بهادار

تدوین : سن سبلی

منبع : دایره آموزش سازمان بورس و اوراق بهادار

گروه‌های آموزشی حسابداری استان گلستان

رشد یا نزول شاخص کل، تابع رشد یا نزول قیمت سهام صنایع مختلف است که البته تأثیرگذاری آنها متفاوت است.

شاخص مالی

عبارتست از روند بازدهی شرکت های سرمایه گذاری.

شاخص صنعتی

عبارتست از روند بازدهی شرکت های غیرسرمایه گذاری یعنی شاخص کل منهای شاخص مالی.

شاخص ۵۰ شرکت فعالتر

سازمان بورس هر چند وقت یکبار (معمولاً به صورت فصلی) براساس وضعیت معامله شرکت ها و نقدشوندگی آنها ۵۰ شرکت فعالتر یا برتر را اعلام می کند که این شاخص بازگوکننده روند رشد این شرکت هاست.

شاخص بازده نقدی

عبارتست از بازدهی شرکتها به جهت بازده سود خالص.

شاخص بازده نقدی و قیمت

عبارتست از بازدهی شرکتها به جهت بازده سود خالص و قیمت.

مطلب مرتبط: شاخص بورس تهران دقیقاً چیست؟

مفهوم نهم: سود پیش بینی شده (EPS)

عبارتست از سود عایدی شرکت به ازای هر سهم که توسط شرکت پیش بینی می شود.

در ابتدای سال مالی، هر شرکت سود تخمینی خود را براساس نظر هیئت مدیره شرکت تخمین می زند و به سهامداران اعلام می کند. معمولاً این اعلام سود با محافظه کاری صورت می گیرد. سود پیش بینی شده در قیمت سهم تأثیر مستقیم دارد.

اطلاعات لازم برای سرمایه‌گذاری در بورس و اوراق بهادار

تدوین : سن سبلی

منبع : دایره آموزش سازمان بورس و اوراق بهادار هنرآموز حسابداری شاخه کاردانش ، گروه‌های آموزشی حسابداری استان گلستان

برای به دست آوردن EPS باید سود خالص شرکت (پس از کسر مالیات) را بر تعداد سهام شرکت تقسیم نمود. عدد EPS را می‌توان در صورت سود و زیان شرکت‌ها با عنوان «سود هر سهم پس از کسر مالیات» پیدا کرد.

مطلب مرتبط: مفهوم EPS و DPS و پیش‌بینی درآمد هر سهم چیست؟

مفهوم دهم: تعدیل سود

تغییرات سود پیش بینی شده (EPS) شرکتها طی سال مالی را تعدیل می‌گویند.

پس از آن که سال مالی شروع شد، بسته به روند عملکردی شرکت، هیئت مدیره تخمینی که از مقدار EPS ارائه داده بودند رابه رقمی واقعی نزدیک تر می‌کنند یا اصطلاحاً آن را تعدیل می‌کنند.

تعدیل به دو صورت می‌باشد. تعدیل مثبت که به افزایش EPS منجر می‌شود و تعدیل منفی که به کاهش EPS می‌انجامد. تعدیل مثبت و منفی بر روی قیمت معاملاتی سهم نیز تاثیر مثبت و منفی می‌گذارد.

مفهوم یازدهم: بسته شدن نماد

هر گونه تغییر، اعم از تغییر در اصول اساسی شرکت به مانند تغییر محل، تعدیل EPS، افزایش سرمایه و تعیین اعضای هیئت مدیره و ... تنها در صورتی امکان پذیر است که نماد معاملاتی شرکت بسته شود.

یعنی معاملات سهام شرکت تا زمان تصمیم‌گیری در خصوص موارد فوق تعطیل خواهد شد و نماد شرکت در تابلوی بورس به وضعیت متوقف در خواهد آمد.

لازم به ذکر است، بعد از تصمیم‌گیری در خصوص موارد فوق و با اجازه سازمان بورس، سهام شرکت مورد نظر با قیمت جدید وارد تابلو خواهد شد یا اصطلاحاً نماد بازگشایی می‌شود و در اولین روز باز شدن، سهام از قانون حجم مبنا پیروی نکرده و مانند روزهای دیگر سقف و کف قیمتی مجاز نخواهد داشت.

مفهوم دوازدهم: مجمع سالیانه

مجمع سالیانه، گردهمایی سهامداران و اعضای هیئت مدیره شرکت‌ها برای ارائه وضعیت عملکرد شرکت و تعیین سود است که مطابق قانون سازمان بورس باید حداکثر چهار ماه بعد از پایان سال مالی شرکت‌ها تشکیل شود.

اطلاعات لازم برای سرمایه‌گذاری در بورس و اوراق بهادار

تدوین : سن سبلی

منبع : دایره آموزش سازمان بورس و اوراق بهادار هنرآموز حسابداری شاخه کاردانش ، گروه‌های آموزشی حسابداری استان گلستان

در مجمع سالانه که به آن مجمع عادی هم گفته می‌شود هیئت مدیره گزارش خود را به سهامداران ارائه می‌کند و در مورد میزان سود تقسیمی بین سهامداران تصمیم‌گیری انجام می‌شود.

مطلب مرتبط : سوالات متداول درباره مجمع عادی و مجمع فوق‌العاده شرکت‌ها

یکی از مسائلی که در مجمع در مورد آن تصمیم گرفته می‌شود، تعیین روزنامه رسمی شرکت است. شرکت موظف می‌شود کلیه اخباری که سهامداران لازم است از آن مطلع شوند از قبیل تاریخ برگزاری مجمع، افزایش سرمایه، زمان پرداخت سود و ... را در روزنامه رسمی درج کنند.

مفهوم سیزدهم : سود تقسیمی (DPS)

عبارتست از سود پس از کسر مالیات به ازاء هر سهم که توسط شرکت‌ها به سهامداران پرداخت می‌گردد.

معمولاً به علت بلا تکلیف بودن برخی طلب‌ها و بدهی‌ها، وجود برخی حسابهای مشکوک در شرکت یا وجود برنامه‌های توسعه‌ای، همه سود حاصله (EPS) را بین سهامداران تقسیم نمی‌کنند و مقداری از آن را به صورت اندوخته در شرکت باقی می‌گذارند که در سالهای بعد در مورد آن تصمیم‌گیری به عمل می‌آید.

در اغلب موارد DPS کوچکتر از آخرین EPS شرکت می‌باشد. در بعضی موارد خاص نیز DPS بیشتر از EPS است که این مبلغ اضافی معمولاً از محل سود انباشته سالهای قبل تامین می‌شود.

رقم اختلاف بین DPS و آخرین EPS به صورت اندوخته در شرکت باقی می‌ماند که می‌تواند از نوع اندوخته قانونی یا عادی باشد. اندوخته قانونی سهمی از سود است که طبق قانون بورس باید در شرکت باقی بماند.

طبق قانون بورس اوراق بهادار شرکت‌ها موظفند هر دوره ۵ درصد از سود خود را اندوخته کنند تا زمانی که جمع مبالغ اندوخته به ۱۰ درصد سرمایه شرکت برسد که پس از آن نیازی به انباشته کردن سود نیست.

چون شرکت‌های بورسی دائماً در حال توسعه و افزایش سرمایه هستند، این باعث می‌شود هیچگاه اندوخته قانونی به حداکثر مقدار خود نرسد. اندوخته عادی، مقداری از سود است که بر اساس نظر هیئت مدیره در شرکت انباشته می‌شود و هیئت مدیره باید علت و طرح توجیهی خود در این خصوص را به سهامداران اعلام کند.

طبق ماده ۹۰ اصلاحیه قانون تجارت، شرکتهای بورسی موظفند حداقل ۱۰ درصد سود خالص (EPS) را بین سهامداران تقسیم کنند. همچنین براساس قانون تجارت در صورت تصویب در مجمع عمومی عادی سالانه، سود تقسیمی مصوب باید حداکثر ظرف ۸ ماه از تاریخ تصویب به سهامداران پرداخت شود. البته سود تقسیمی تنها به سهامدارانی پرداخت می‌شود که در تاریخ برگزاری مجمع مالک آن میزان سهم باشند.

اطلاعات لازم برای سرمایه‌گذاری در بورس و اوراق بهادار

تدوین : سن سبلی

هنرآموز حسابداری شاخه کاردانش ، گروه‌های آموزشی حسابداری استان گلستان

منبع : دایره آموزش سازمان بورس و اوراق بهادار

مطلب مرتبط : مفهوم EPS و DPS چیست ؟

مفهوم چهاردهم : مجمع فوق العاده

گردهمایی سهامداران و هیئت مدیره شرکت‌ها که برای تغییرات اساسی در اساسنامه شرکت مانند تغییر سال مالی، تغییر محل شرکت یا تصویب طرح توجیهی افزایش سرمایه تشکیل می‌شود را مجمع فوق العاده گویند.

هر مجمعی به غیر از مجمع عادی سالیانه، فوق العاده نام دارد که شرکتها در مواقعی خاص، ملزم به تشکیل مجمع فوق العاده هستند. یکی از این موارد تغییرات در هیئت مدیره است که هر زمان لازم شد، سهامداران شرکت باید در محل مقرر حاضر شوند و برای انتخاب هیئت مدیره جدید رأی گیری انجام شود.

مورد دیگر از فعالیت‌های مجمع فوق العاده، تصویب افزایش سرمایه است که هیئت مدیره باید طرح توجیهی خود در این رابطه را قرائت کند و در صورت تصویب سهامداران، افزایش سرمایه اجرا می‌شود.

مفهوم پانزدهم : افزایش سرمایه

شرکت‌ها به منظور تأمین منابع موردنیاز برای اجرای طرح‌های توسعه‌ای و رشد سرمایه‌گذاری‌ها، تأمین سرمایه در گردش، اصلاح ساختار سرمایه و ... اقدام به افزایش سرمایه می‌کنند.

مطلب مرتبط: افزایش سرمایه چیست؟

شرکت‌ها قبل از افزایش سرمایه، ابتدا معمولاً مدارک و مستندات افزایش سرمایه را روی سامانه کدال ارسال می‌کنند. همچنین چند روز قبل از بسته شدن نماد و برگزاری مجمع عمومی فوق العاده افزایش سرمایه، آگهی برگزاری مجمع روی سایت کدال قرار می‌گیرد.

افزایش سرمایه به سه روش انجام می‌شود:

از محل سود انباشته و اندوخته طرح و توسعه در قالب سهام جایزه

از محل آورده نقدی و مطالبات در قالب حق تقدم

از محل صرف سهام

در روش اول، افزایش سرمایه و سهام از محل اندوخته‌های شرکت انجام می‌شود که در آن نیازی به پرداخت وجه از سوی سهامداران نیست.

اطلاعات لازم برای سرمایه‌گذاری در بورس و اوراق بهادار

تدوین : سن سبلی

منبع : دایره آموزش سازمان بورس و اوراق بهادار هنرآموز حسابداری شاخه کاردانش ، گروه‌های آموزشی حسابداری استان گلستان

در روش دوم، شرکت سهام جدید ناشی از افزایش سرمایه را به ازای دریافت ۱۰۰۰ ریال برای هر حق تقدم (به قیمت اسمی سهم) به سهامداران می‌فروشد. به بیان دیگر شرکت به منظور افزایش سرمایه ابتدا به سهامداران خود این حق را می‌دهد تا افزایش سرمایه دهند و این حق را به صورت برگه‌هایی با نام حق تقدم به سهامداران خود اعلام می‌کند.

در روش سوم با سلب حق تقدم سهامداران، سهام جدید ناشی از افزایش سرمایه به قیمت بازار مورد پذیره‌نویسی کلیه متقاضیان قرار می‌گیرد. در این روش منافع سهامدار قدیمی از مابه‌التفاوت قیمت اسمی و قیمت بازار تأمین می‌شود.

لازم به ذکر است، افزایش سرمایه به سهامداری تعلق می‌گیرد که در تاریخ اجرای مصوبه مجمع عمومی فوق‌العاده شرکت مبنی بر افزایش سرمایه، مالک سهام شرکت باشد.

مفهوم شانزدهم: دامنه نوسان قیمت سهم

برای جلوگیری از نوسانات شدید قیمت سهم‌ها و تلاطم بازار، سازمان بورس اوراق بهادار تهران حداکثر میزان نوسان قیمت سهم را به مثبت و منفی ۵ درصد محدود کرده است.

این به آن معنی است که قیمت یک سهم نسبت به قیمت پایانی روز قبل حداکثر می‌تواند ۵ درصد افزایش یا کاهش یابد. برای مثال اگر قیمت پایانی سهم در روز قبل ۲۰۰ تومان باشد، پس از بازگشایی بازار در روز بعد قیمت سهم حداکثر می‌تواند به ۲۱۰ تومان افزایش یا به ۱۹۰ تومان کاهش پیدا کند.

دامنه نوسان در فرابورس نیز مثبت و منفی ۵ درصد است. در مورد حق تقدم سهم‌ها، دامنه نوسان دو برابر مقدار نوسان سهم‌ها یعنی مثبت و منفی ۱۰ درصد است.

در زمان عرضه اولیه سهام و روز بازگشایی نماد معاملاتی مطابق شرایطی که در دستورالعمل معاملات ذکر شده است، سهام بدون محدودیت در مقدار نوسان قابل معامله خواهد بود.

سهام شرکتهایی که در بازار معاملات توافقی پایه فرابورس عرضه می‌شوند، دارای محدودیت نوسان قیمتی نیستند. در سایت شرکت مدیریت فناوری بورس تهران راجع به سهام این شرکت‌ها اینگونه توضیح داده شده است: «سهام این شرکت‌ها جزء سهام شرکت‌های پذیرفته شده در فرابورس ایران نبوده و صرفاً معاملات آن بر اساس مفاد بند ب ماده ۹۹ قانون برنامه پنج ساله توسعه جمهوری اسلامی ایران در این بازار انجام می‌پذیرد.

همچنین بر اساس تبصره ۱ ماده ۱۱ دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات اوراق بهادار در بازار پایه فرابورس ایران، خریدار و فروشنده با علم و آگاهی نسبت به وضعیت مالی شرکت بر اساس اطلاعات منتشره موجود اقدام به خرید و فروش می‌نمایند.

اطلاعات لازم برای سرمایه‌گذاری در بورس و اوراق بهادار

تدوین : سن سبلی

هنرآموز حسابداری شاخه کاردانش ، گروه‌های آموزشی حسابداری استان گلستان

منبع : دایره آموزش سازمان بورس و اوراق بهادار

مفهوم هفدهم : صف خرید و صف فروش

عرضه (فروشنده) و تقاضا (خریدار)، طرفین اصلی برای انجام معامله بر سر یک کالا یا خدمت به شمار می‌آیند. در فرآیند معامله در بازار بورس اوراق بهادار نیز همانند سایر بازارها، طرف عرضه همان فروشندگان هستند که تمایل دارند سهام خود را بفروش برسانند و طرف تقاضا نیز خریداران یک سهم هستند که تمایل دارند آن سهم را بخرند.

در شرایط عادی و در زمان فعالیت بازار (۹ الی ۱۲:۳۰)، همواره تعدادی خریدار و تعدادی فروشنده در حال داد و ستد و انجام معامله هستند که اطلاعات (تعداد و حجم) مربوط به ۳ قیمت نخست هر بخش (خرید و فروش) در تابلو معاملات قابل مشاهده است. اما گاهی ممکن است معاملات یک سهم از شرایط عادی خارج شود، مثلاً عرضه کنندگانی باشند و خریدارانی وجود نداشته باشد یا بالعکس.

مطلب مرتبط: صف خرید و فروش در سهم؟

زمانی ممکن است به دلایل مختلف سهام یک شرکت ارزنده تر شود و تقاضا برای یک سهم بالا برود، در این هنگام عرضه کنندگان به منظور افزایش قیمت آن سهم، از فروش خودداری می‌کنند و صفی از خریداران تشکیل می‌شود بدون آنکه فروشنده ای حاضر به فروش شود. چنین حالتی را صف خرید آن سهم گویند.

از دیگر سو و در شرایطی متفاوت ممکن است عکس موارد ذکر شده رخ دهد، به این معنی که به دلایل مختلف نظیر انتشار اخبار منفی، تعدیل منفی یا زیانده بودن یک شرکت، عرضه سهام آن شرکت با افزایش مواجه شود.

در این صورت متقاضیان خرید آن سهم برای کاهش قیمت بیشتر، از خرید خودداری می‌نمایند. در این شرایط در طرف عرضه صفی از فروشندگان ایجاد می‌شود و در طرف تقاضا، خریداری تمایل ندارد تا آن سهم را خریداری کند. چنین حالتی را صف فروش برای سهم مورد نظر گویند.

مفهوم هجدهم : نسبت پی به ای (P/E)

این نسبت بیان کننده نسبت قیمت (Price) یک سهم به پیشبینی سود سهام (EPS) آن است. به لحاظ تئوریک، پی به ای یک سهم به ما می‌گوید که سرمایه گذاران حاضرند به ازای دریافت هر ریال سود یک شرکت، چند ریال برای خرید آن بپردازند.

نسبت پی به ای، با سود با حداقل ریسک (شامل سود بانکی و سود اوراق مشارکت) مورد مقایسه قرار می‌گیرد و ملاکی از دوره بازگشت سرمایه است.

بطور مثال سود بانکی ۲۰٪، به این معناست که دوره بازگشت سرمایه‌گذاری در بانک ۵ سال است. یعنی سرمایه‌گذار بعد از گذشت ۵ سال، با سودهای به‌دست آمده، سودی برابر با اصل سرمایه خود کسب کرده است.

اطلاعات لازم برای سرمایه‌گذاری در بورس و اوراق بهادار

تدوین : سن سبلی

منبع : دایره آموزش سازمان بورس و اوراق بهادار هنرآموز حسابداری شاخه کاردانش ، گروه‌های آموزشی حسابداری استان گلستان

از نسبت پی به ای برای ارزش‌گذاری سهام استفاده می‌شود. با فرض آن که سود بانکی ۲۰ درصد باشد، پی به ای مورد انتظار بازار می‌تواند ۵ باشد.

اگر سود بانکی و سود بدون ریسک کاهش یابد در طرف مقابل پی به ای بازار رشد خواهد کرد چرا که انتظار زمان بازگشت سرمایه بیشتر می‌شود.

به این صورت چنانچه شرکتی سود سهام (EPS) خود را ۱۰۰ تومان اعلام کند، با فرض پی به ای برابر ۵، قیمت تعادلی این سهم برابر است با ۵۰۰ تومان.

مطلب مرتبط : نسبت p/e سهام چیست؟

یکی از رایج‌ترین اشتباهاتی که سرمایه‌گذاران مبتدی انجام می‌دهند خرید سهام صرفاً بر مبنای نسبت پی به ای است. پی به ای بالا ممکن است به معنی بیش‌نمایی ارزش سهم باشد و هیچ تضمینی وجود ندارد که بعداً به سرعت پایین نیاید.

از طرفی پی به ای پایین لزوماً به این معنی نیست که ارزش یک شرکت کم‌نمایی شده، بلکه به معنای آن است که بازار معتقد است شرکت در آینده‌ی نزدیک با مشکل روبرو خواهد شد. عامل مهم‌تر که باید در خرید سهم مورد توجه قرار بگیرد، روند تغییرات پی به ای و توانایی شرکت برای افزایش سوددهی در طول زمان است.

مفهوم نوزدهم : صورت‌های مالی

صورت‌های مالی عبارتست از «بازنمایی اطلاعات خلاصه و طبقه‌بندی شده درباره وضعیت مالی، عملکرد مالی و انعطاف‌پذیری مالی واحد تجاری، به گونه‌ای که برای طیف گسترده‌ای از ذینفعان در اتخاذ تصمیمات اقتصادی سودمند واقع شود.»

به بیان دیگر، صورت‌های مالی گزارش‌هایی خلاصه و استاندارد هستند که براساس آنها می‌توان راجع به وضعیت مالی یک شرکت (سوددهی، زیان دهی، میزان گردش نقدینگی و ...) قضاوت نمود.

سه صورت مالی اساسی و مهم عبارتند از ترازنامه، صورت سود و زیان و صورت جریان وجوه نقد.

ترازنامه «گزارشی است که در آن وضعیت مالی یک بنگاه اقتصادی در یک زمان مشخص ترسیم می‌شود و براساس آن می‌توان به سطح و ترکیب داری‌ها و بدهی‌های شرکت دست پیدا نمود و از تفاضل این دو، حقوق صاحبان سرمایه حاصل می‌شود.»

اطلاعات لازم برای سرمایه‌گذاری در بورس و اوراق بهادار

تدوین : سن سبلی

هنرآموز حسابداری شاخه کاردانش ، گروه‌های آموزشی حسابداری استان گلستان

منبع : دایره آموزش سازمان بورس و اوراق بهادار

صورت سود و زیان «گزارشی است که در آن ترکیب عناصر درآمدی و هزینه‌ای که در طی یک دوره مالی حاصل شده و همچنین سهم دولت از عملیات واحد تجاری (مالیات) را به نمایش می‌گذارد.»

صورت جریان وجوه نقد «بیانگر چگونگی ارتباط بین سودآوری واحد تجاری و توان آن واحد، جهت ایجاد وجه نقد و در نتیجه مشخص کننده کیفیت سود تحصیل شده توسط واحد تجاری است». به تعبیری دیگر صورت جریان وجوه نقد به بررسی تغییرات وجوه نقد یک شرکت در فاصله زمانی بین دو صورت مالی می‌پردازد.

شرکت‌های بورسی موظفند در پایان سال مالی و همچنین در پایان بازه‌های سه ماهه، شش ماهه و نه ماهه، صورتهای مالی خود را که مطابق استانداردهای حسابداری پذیرفته شده توسط سازمان بورس، تهیه شده‌اند در سایت سامانه جامع اطلاع رسانی ناشران سازمان بورس اوراق بهادار (کدال) به آدرس www.codal.ir منتشر کنند.

این صورتهای مالی پس از آن که توسط موسسات حسابرسی رسمی مورد تایید قرار گرفت با عنوان «حسابرسی شده» مجدداً در سایت کدال قرار می‌گیرند و برای عموم افراد قابل استفاده خواهند بود.

براساس صورتهای مالی یک شرکت، می‌توان نسبت‌های مالی مهم را محاسبه نمود و در مورد عملکرد مالی یک شرکت تصمیم‌گیری کرد. تجزیه و تحلیل صورتهای مالی مبنای تحلیل بنیادی در بازار سرمایه را تشکیل می‌دهد.

از این رو، آشنایی با نحوه مطالعه و تفسیر صورتهای مالی برای افرادی که قصد دارند از روش تحلیل بنیادی برای خرید سهام شرکت‌های بورسی استفاده کنند، ضروری است.

مفهوم بیستم : تحلیل بنیادی (Fundamental Analysis)

تحلیل بنیادی یا فاندامنتال رویکردی برای پیش‌بینی وضعیت آتی بازارهای مالی بر اساس اخبار و اطلاعات دریافتی از اقتصاد ملی و جهانی، صنعت و صورتهای مالی شرکت‌ها است.

افرادی که از رویکرد بنیادی در تحلیل سهام شرکت‌ها استفاده می‌کنند به دنبال آن هستند تا ارزش واقعی (ذاتی) سهم را براساس عوامل مختلف تعیین کنند.

در تحلیل بنیادی، عوامل مختلفی که بر قیمت سهام شرکت‌ها تاثیر می‌گذارد مورد تحلیل و ارزیابی قرار می‌گیرد.

از جمله این که آیا شرایط کلی برای بازار سهام مناسب است یا نه؟

اطلاعات لازم برای سرمایه‌گذاری در بورس و اوراق بهادار

تدوین : سن سبلی

منبع : دایره آموزش سازمان بورس و اوراق بهادار هنرآموز حسابداری شاخه کاردانش ، گروه‌های آموزشی حسابداری استان گلستان

نرخ تورم تولیدکننده و مصرف کننده در چه وضعیتی است؟

نرخ‌های بهره بانکی در حال افزایش هستند یا کاهش؟

تقاضای داخلی و جهانی برای کالاهای تولیدی شرکت در چه وضعیتی است؟ قیمت جهانی نفت، اونس طلا، فلزات و... به چه صورت در حال تغییر است؟

آیا چشم انداز صنعتی که شرکت در آن حوزه فعالیت می کند مثبت و رو به رشد است یا خیر؟

عملکرد مالی شرکت از نظر نسبت های مالی مهم مانند نسبت های سودآوری، نقدینگی، فعالیت و اهرمی چگونه است؟

برای آن که بتوان تحلیل بنیادی صحیحی داشت، نیاز است فرد تحلیلگر شناخت مناسبی از بازار، اقتصاد خرد و کلان، مدیریت مالی، سیاست و صنایع مورد بررسی داشته باشد.

به طور معمول افرادی که با دیدگاه سرمایه گذاری بلندمدت و سهامداری در بازار سرمایه فعالیت دارند، بیشتر از تحلیل بنیادی استفاده می کنند.

مطلب مرتبط : تحلیل بنیادی چیست ؟

مفهوم بیست و یکم : تحلیل تکنیکال (Technical Analysis)

تحلیل تکنیکال رویکردی برای پیش بینی وضعیت آتی بازارهای مالی مبتنی بر مطالعه وضعیت گذشته بازار است.

تحلیل تکنیکال بر چهار فرض اساسی بنیان نهاده شده است . اول این که هر آنچه که در مورد اوراق یا کالای مورد معامله (سهام، ارز، سکه طلا و ...) حائز اهمیت می باشد، در قیمت آن گنجانده شده است و نیازی به بررسی اخبار و وقایع مربوط به آن نیست.

دوم این که تغییرات قیمت اوراق یا کالای مورد معامله تصادفی نیست، بلکه از روندهای مشخصی پیروی می کند که با شناسایی آن روندها، می توان قیمت آتی را پیش بینی نمود.

سوم این که در بررسی قیمت اوراق یا کالای مورد معامله، «چگونگی» از «چرایی» بیشتر اهمیت دارد. در تحلیل تکنیکال به جای این که به دنبال آن باشیم بفهمیم چرا قیمت تغییر کرد، می‌خواهیم بدانیم چگونه تغییر می‌کند.

اطلاعات لازم برای سرمایه‌گذاری در بورس و اوراق بهادار

تدوین : سن سبلی

هنرآموز حسابداری شاخه کاردانش ، گروه‌های آموزشی حسابداری استان گلستان منبع : دایره آموزش سازمان بورس و اوراق بهادار

چهارم این که تاریخ خودش را تکرار می‌کند، یعنی روانشناسی جمعی سرمایه‌گذاران در دوره‌های مختلف، یکسان است بنابراین نوسانات آینده بازار شبیه نوسانات گذشته است.

در تحلیل تکنیکال از مجموعه‌ای از روش‌های ریاضی و هندسی استفاده می‌شود تا براساس نمودار تغییرات قیمتی اوراق یا کالای مورد معامله، قیمت آن در آینده تخمین زده شود. به دلیل آن که تحلیلگران تکنیکال با نمودار (چارت) سر و کار دارند، به آنها چارتیست نیز گفته می‌شود.

محصول مرتبط : آموزش تحلیل تکنیکال در بورس ایران

عموماً افرادی از تحلیل تکنیکال استفاده می‌کنند که با دیدگاه سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت و میان‌مدت و با هدف کسب سود از نوسانات قیمتی در بازار به فعالیت می‌پردازند.

مفهوم بیست و دوم: صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک (Mutual Funds)

افراد به دو طریق می‌توانند در بازار سرمایه، سرمایه‌گذاری نمایند. روش اول، روش مستقیم است که شخص خود راساً اقدام به خرید و فروش اوراق بهادار می‌کند.

روش دوم، روش غیرمستقیم است که بین سرمایه‌گذار و سرمایه‌پذیر یک موسسه مالی به عنوان واسطه عمل می‌کند. صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک نمونه‌ای از این موسسات مالی واسطه هستند.

صندوق سرمایه‌گذاری مشترک نهادی است که منابع مالی مورد نیاز برای سرمایه‌گذاری را از مردم جمع‌آوری کرده و در سبد متنوعی از اوراق بهادار سرمایه‌گذاری می‌کند.

مطلب مرتبط: همه چیز درباره صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک

در معاملاتی که در صندوق‌های سرمایه‌گذاری اتفاق می‌افتد به مبنای حجم خرید و فروش، واحد یا Unit گفته می‌شود. افرادی که علاقمند به سرمایه‌گذاری در صندوق‌ها هستند می‌توانند با مراجعه به صندوق‌ها و تکمیل فرم‌های مربوطه، اقدام به خرید واحدهای صندوق نمایند.

رایج‌ترین انواع صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک عبارتند از صندوق سرمایه‌گذاری در سهام، صندوق سرمایه‌گذاری در اوراق بهادار با درآمد ثابت و صندوق سرمایه‌گذاری مختلط.

صندوق سرمایه‌گذاری در سهام، صندوقی است که بخش عمده منابع خویش را به سرمایه‌گذاری در سهام و حق تقدم سهام اختصاص می‌دهد.

اطلاعات لازم برای سرمایه‌گذاری در بورس و اوراق بهادار

تدوین : سن سبلی

هنرآموز حسابداری شاخه کاردانش ، گروه‌های آموزشی حسابداری استان گلستان منبع : دایره آموزش سازمان بورس و اوراق بهادار

صندوق سرمایه‌گذاری در اوراق بهادار با درآمد ثابت، صندوقی است که بخش عمده منابع خود را به سرمایه‌گذاری در سهام و یا اوراق بهادار با درآمد ثابت اختصاص می‌دهد و معمولاً دارای حداقل سود تضمینی است.

صندوق سرمایه‌گذاری مختلط صندوقی است که منابع خویش را به سرمایه‌گذاری در سهام و یا اوراق بهادار با درآمد ثابت و اوراق مشارکت اختصاص می‌دهد و در واقع ترکیبی از دو صندوق فوق است.

مفهوم بیست و سوم : بورس کالا و انواع قراردادهای آن

بورس کالا یک بازار سازمان یافته برای انجام معامله کالاهای مشخص با استفاده از روش‌های معین است. معامله محصولات کشاورزی، فلزات و مواد معدنی (کانی‌های فلزی)، محصولات شیمیایی و پتروشیمی و معاملات سکه آتی از جمله مواردی است که در بورس کالای ایران صورت می‌پذیرد.

در بورس کالا نیز همچون بورس اوراق بهادار دو طرف عرضه (فروشنندگان) و تقاضا (خریداران) وجود دارد که به مبادله کالایی خود در قالب یکی از انواع قراردادهای این بورس می‌پردازند و کالاهای فرآوری نشده و خام از قبیل گندم، پنبه، انواع فلزات، مواد مورد نیاز پتروشیمی و ... در این بورس خرید و فروش می‌شود.

انواع قراردادهای بورس کالا شامل نقد، نسبه، سلف و آتی است.

قرارداد نقدی قراردادی است که براساس آن پرداخت بهای کالای مورد معامله و تحویل آن در هنگام معامله و براساس دستورالعمل تسویه و پایاپای انجام می‌شود.

قرارداد نسبه قراردادی است که براساس آن کالا در هنگام معامله تحویل و بهای آن در تاریخ سررسید و براساس دستورالعمل تسویه و پایاپای آن پرداخت می‌شود.

قرارداد سلف قراردادی است که براساس آن، کالا با قیمت معین در زمانی مشخص در آینده تحویل گردیده و بهای آن در هنگام معامله و براساس دستورالعمل تسویه و پایاپای پرداخت می‌شود.

قرارداد آتی قراردادی است که فروشنده براساس آن متعهد می‌شود در سررسید معین، مقدار معینی از کالای مشخص را به قیمتی که الان تعیین می‌کنند بفروشد و در مقابل طرف دیگر قرارداد متعهد می‌شود آن کالا را با آن مشخصات خریداری کند و برای جلوگیری از امتناع طرفین از انجام قرارداد، طرفین به صورت شرط ضمن عقد متعهد می‌شوند مبلغی را به عنوان وجه تضمین نزد اتاق پایاپای بگذارند.

اطلاعات لازم برای سرمایه‌گذاری در بورس و اوراق بهادار

تدوین : سن سبلی

هنرآموز حسابداری شاخه کاردانش ، گروه‌های آموزشی حسابداری استان گلستان منبع : دایره آموزش سازمان بورس و اوراق بهادار

طرفین همچنین متعهد می‌شوند متناسب با تغییرات قیمت آتی، وجه تضمین را تعدیل کنند و اتاق پایاپای از طرف آنان وکالت دارد، متناسب با تغییرات، بخشی از وجه تضمین هر یک از طرفین را به عنوان اباحه تصرف در اختیار دیگری قرار دهد و او حق استفاده از آن را خواهد داشت تا در سررسید با هم تسویه کنند.

مطلب مرتبط : بورس کالا چیست؟

مفهوم بیست و چهارم: ضریب بتا

ضریبی است که وابستگی بین یک سهم و بازار را نشان می‌دهد.

تعریف دقیق ضریب بتا عبارتست از ریسک سیستماتیک یک سرمایه‌گذاری یا مجموعه‌ای از دارایی‌های مالی، نسبت به ریسک پرتفوی بازار. در واقع ضریب بتا یک ضریب همبستگی است، که نشان‌گر نوسان قیمتی سهم، در مقایسه با بازار کلی فعال در آن، می‌باشد.

با محاسبه ضریب بتا میتوان به این پرسش پاسخ داد که آیا تغییرات بازار بر روی سهام شرکت مورد نظر تاثیر می‌گذارد یا خیر؟ و اگر بلی، میزان و شدت این تاثیر چگونه است؟

ضریب بتا نسبت به مقدار ۱ سنجیده می‌شود، بدین معنا که ضریب بتای یک، بزرگتر از یک و کوچکتر از یک، به ترتیب نشان‌دهنده هم شدت بودن، شدیدتر بودن و ملایم‌تر بودن نرخ بازده شرکت مورد نظر، با بازده شاخص کل می‌باشند. ضریب بتای صفر نیز نشان‌دهنده بی‌تفاوتی و استقلال تغییرات بازده شرکت مورد نظر، نسبت به بازده شاخص کل می‌باشد.

سهم‌های با بتای بالا ریسکی‌ترند اما پتانسیل بالاتری برای بازدهی دارند و سهم‌های با بتای پایین ریسک کمتر و بالطبع بازدهی کمتری هم خواهند داشت.

در فرمول بتا، بازدهی هر سهم و بازدهی بازار با هم سنجیده می‌شود. برای بازدهی سهم از نوسان روزانه قیمت و برای بازدهی بازار از درصد تغییر روزانه شاخص کل استفاده می‌شود.

مفهوم بیست و پنجم: اهرم مالی (Leverage)

اهرم در علم مدیریت مالی به معنای روشی برای تکثیر کردن سود یا زیان است. به عبارت دقیق‌تر اهرم به معنی قرض کردن پول به منظور چندبرابر کردن درآمد حاصل از دادوستد است.

مثلاً فرض کنید ۱۰ سکه دارید و با آن معامله‌ای می‌کنید که یک سکه سود خالص برای شما به ارمغان می‌آورد. سپس به یک کارگزار رجوع کرده و ۹۰ سکه از او قرض می‌گیرید.

اطلاعات لازم برای سرمایه‌گذاری در بورس و اوراق بهادار

تدوین : سن سبلی

هنرآموز حسابداری شاخه کاردانش ، گروه‌های آموزشی حسابداری استان گلستان منبع : دایره آموزش سازمان بورس و اوراق بهادار

این‌بار معامله مشابهی انجام می‌دهید اما این‌بار ۱۰۰ سکه وارد معامله می‌کنید و از این طریق ۱۱۰ سکه به‌دست می‌آورید. سپس ۹۰ سکه‌ای که قرض کرده بودید را به کارگزار پس می‌دهید، ۱۰ سکه اولیه‌تان را هم به جیب بازگردانده و ۱۰ سکه سود خالص در دست خواهید داشت. با این روش برای خود یک اهرم مالی ایجاد کرده‌اید.

روش‌های معمول کسب اهرم، قرض گرفتن پول، خریدن دارایی ثابت و استفاده از ابزار مشتقه است.

یک شرکت تجاری به اشکال مختلف (مثلاً در قالب فروش سهام)، برای موجودی اش اهرم می‌سازد. شرکت‌هایی که نسبت بدهی‌ها در آنها نسبت به دارایی‌ها عدد بزرگتری است، نسبت بدهی بزرگتری دارند و اصطلاحاً اهرمی تر هستند. از دیدگاه سرمایه‌گذاران هر چه یک شرکت اهرمی تر باشد، پریسک تر محسوب می‌شود.

مفهوم بیست و ششم: ارزش خالص دارایی‌ها (NAV)

ارزش خالص دارایی‌ها یا NAV یک شرکت سرمایه‌گذاری با ویژگی‌های یک صندوق سرمایه‌گذاری مشترک (Unit Trust)، حاصل تفاوت کل دارایی‌ها منهای کل بدهی‌های آن است. در ارزشیابی شرکت‌ها، NAV را از طریق تفاوت ارزش دفتری دارایی‌ها و بدهی‌ها محاسبه می‌کنند و در صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک، NAV را از طریق کسر بدهی صندوق از ارزش روز کل پرتفوی به دست می‌آورند. خالص ارزش دارایی

توجه تحلیلگران مالی غالباً به محاسبه نوع دوم NAV است زیرا از این طریق سهام شرکت مربوطه قیمت‌گذاری می‌گردد.

به عنوان مثال اگر ارزش بازار سرمایه‌گذاری‌ها و سایر دارایی‌های یک شرکت سرمایه‌گذاری ۲۰۰۰ میلیارد ریال قیمت داشته باشد و بدهی‌های آن ۱۲۰۰ میلیارد ریال باشد، در این تاریخ NAV این شرکت سرمایه‌گذاری ۸۰۰ میلیارد ریال خواهد بود.

چون دارایی‌ها و بدهی‌های یک شرکت سرمایه‌گذاری به طور روزانه تغییر می‌کند، NAV آن نیز روزانه باید محاسبه مجدد شود. به همین دلیل در کشورهای دیگر عموماً صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک (شرکت سرمایه‌گذاری با سرمایه متغیر) و «یونیت تراست NAV» خود را حداقل یک بار در روز و پس از خاتمه معاملات بورس محاسبه و در روزنامه‌ها گزارش می‌کنند.

شرکت‌های سرمایه‌گذاری مذکور NAV هر سهم خود را از طریق تقسیم NAV به تعداد سهام جاری خود محاسبه می‌نمایند. به‌عنوان نمونه در مثال فوق اگر تعداد سهام جاری شرکت ۴۰۰ میلیون سهم باشد NAV هر سهم ۲۰۰۰ ریال محاسبه خواهد شد.

با منطق پیش گفته، NAV هر سهم نیز باید روزانه محاسبه شود. بایست توجه داشت که تعداد سهام جاری چنین شرکت‌هایی نیز غالباً روزانه تغییر می‌کند. چون سهام شرکت‌های سرمایه‌گذاری با ویژگی صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک یا یونیت تراست در هر زمان قابل بازخريد است.

اطلاعات لازم برای سرمایه‌گذاری در بورس و اوراق بهادار

تدوین : سن سبلی

منبع : دایره آموزش سازمان بورس و اوراق بهادار هنرآموز حسابداری شاخه کاردانش ، گروه‌های آموزشی حسابداری استان گلستان

مفهوم بیست و هفتم : حاشیه سود یا مارجین

حاشیه سود عبارتست از نسبت سود پس از کسر مالیات به فروش خالص و یکی از نسبت های مالی مهم محسوب می شود. به زبان ساده شرکت به ازای هر فروش به اندازه حاشیه سود، سود دریافت می کند.

حاشیه سود را می توان براساس اطلاعات مندرج در صورت سود و زیان شرکت محاسبه نمود.

حاشیه سود یکی از شاخص های مهم برای افرادی است که با دیدگاه بلندمدت یا اصطلاحاً سهامداری به فعالیت در بازار سرمایه می پردازند. وارن بافت معتقد است شرکت هایی که چندین سال متوالی حاشیه سود بالای ۲۰ درصد را ایجاد می کنند از یک یا چند مزیت رقابتی ماندگار برخوردارند و سهام آنها ارزش خریداری و نگهداری در بلندمدت را دارد.

مفهوم بیست و هشتم : سهام شناور آزاد

منظور از سهام شناور آزاد مقدار سهمی است که انتظار می رود در آینده نزدیک، قابل معامله باشد. یعنی در مالکیت دارندگانی است که آماده‌اند در صورت پیشنهاد قیمت مناسب از سوی خریداران آن را برای فروش ارائه کنند.

به بیان دیگر سهام شناور آزاد همان نسبتی از سهام یک شرکت است که در بازار قابل معامله است و در فرآیند معاملات بین سهامداران مختلف جابجا می شود.

عرضه و تقاضای این بخش از سهام است که قیمت سهام شرکت را تعیین می کند و قابلیت نقدشوندگی سهام را نشان می دهد و بخش بلوکه شده به دلیل عدم حضور در فرآیند عرضه و تقاضای روزانه، در نوسان و تعیین قیمت سهام تأثیری ندارد.

معمولاً سهام شناور آزاد شرکت‌ها برای همیشه ثابت نمی ماند، بلکه در بازه های زمانی خاص سهامدار عمده یک شرکت با خرید یا فروش سهام، درصد سهام شناور شرکت را کاهش یا افزایش میدهد.

مطلب مرتبط: سهام شناور آزاد شرکتها به چه معناست؟

برای سرمایه‌گذاران خیلی مهم است میزان سهام شناور آزاد یک شرکت پذیرفته شده در بورس را بدانند؛ زیرا یک شاخص مهم در تعیین نقدشوندگی سهام آن شرکت است.

سهام با نقدشوندگی بالا می‌تواند با هزینه کمتر (منظور در محدوده‌نوسان کوچک‌تر) دادوستد شود، در حالی که پایین بودن سهام شناور آزاد علامتی است از نقدشوندگی کم که هم بر خریداران و هم بر فروشندگان اثر می‌گذارد.

اطلاعات لازم برای سرمایه‌گذاری در بورس و اوراق بهادار

تدوین : سن سبلی

هنرآموز حسابداری شاخه کاردانش ، گروه‌های آموزشی حسابداری استان گلستان منبع : دایره آموزش سازمان بورس و اوراق بهادار

درصد سهام شناور آزاد شرکت‌ها را می‌توان در سایت شرکت مدیریت فناوری بورس تهران (www.tsetmc.com) مشاهده کرد.

مفهوم بیست و نهم : اوراق اجاره

اوراق اجاره اوراق بهاداری است که دارنده آن به صورت مشاع، مالک بخشی از دارایی است که منافع آن بر اساس قرارداد اجاره به مصرف‌کننده یا بانی واگذار شده است. در اوراق اجاره حق استفاده از منافع دارایی یا مجموعه‌ای از دارایی‌ها، در برابر اجاره بها از مالک به شخص دیگری منتقل می‌شود.

اوراق اجاره را با توجه به هدف انتشار به سه دسته شامل اوراق اجاره تأمین‌دارایی، اوراق اجاره تأمین نقدینگی و اوراق اجاره رهنی می‌توان تقسیم نمود.

اوراق اجاره را می‌توان یک ابزار سرمایه‌گذاری جدید و اسلامی دانست که همانند اوراق مشارکت، بازدهی مشخص و مطمئنی را نصیب سرمایه‌گذاران می‌کند، بنابراین ریسک این اوراق در مقایسه با سهام، بسیار کمتر است.

افرادی که پول مازاد دارند، می‌توانند با خرید اوراق اجاره که در بورس داد و ستد می‌شود، در فواصل زمانی مشخص (مثلاً سه ماهه)، سود معینی را دریافت نموده و هر زمان که به پول نیاز داشتند نیز این اوراق را از طریق بورس، به سایر متقاضیان بفروشند.

سود حاصل از سرمایه‌گذاری در اوراق اجاره، در واقع همان مبالغ اجاره‌بهایی است که خریداران اوراق، در طول دوره اجاره دریافت می‌کنند.

این مبلغ، معمولاً حداقل معادل سود اوراق مشارکت و حتی بعضاً، مقداری بیشتر تعیین می‌شود تا اوراق اجاره، جذابیت لازم را برای سرمایه‌گذاران داشته باشند. همچنین سود حاصل از اوراق اجاره نیز همانند سود حاصل از اوراق مشارکت، از پرداخت مالیات معاف است.

مفهوم سی ام : اوراق قرضه (بدهی)

اوراق قرضه اسنادی است که به موجب آن شرکت انتشاردهنده متعهد می‌شود مبالغ مشخصی (بهره سالانه) را در زمان‌هایی خاص به دارنده آن پرداخت کند و در زمان مشخص (سررسید) اصل مبلغ را باز پرداخت کند. دارنده اوراق به عنوان بستانکار حق دریافت اصل و بهره آن را دارد ولی هیچ مالکیتی در شرکت ندارد.

اوراق قرضه جزو اوراق بهادار است و طبق آن صادرکننده به خریدار بدهکار می‌شود. این سند دارای سررسید است و مبلغ آن در زمان سررسید به وسیله صادرکننده پرداخت می‌شود. این اوراق دارای کوپن بهره هستند و بهره آن‌ها در فواصل زمانی معینی توسط بانک که نمایندگی صدور اوراق را دارد، پرداخت می‌شود.

اطلاعات لازم برای سرمایه‌گذاری در بورس و اوراق بهادار

تدوین : سن سبلی

هنرآموز حسابداری شاخه کاردانش ، گروه‌های آموزشی حسابداری استان گلستان منبع : دایره آموزش سازمان بورس و اوراق بهادار

از نظر سررسید، اوراق قرضه به سه دسته کوتاه مدت، میان مدت و بلندمدت تقسیم می‌شوند. سررسید اوراق کوتاه مدت بین یک تا پنج سال، سررسید اوراق میان مدت بین پنج تا ده سال و سررسید اوراق بلند مدت معمولاً بیش از ده سال است.

انتشار اوراق قرضه با هدف استقراض انجام می‌گیرد و بعضاً شرکت‌ها برای تأمین منابع مالی خود مجبور به قرض منابع مالی می‌شوند که این کار از طریق اوراق قرضه صورت می‌گیرد. و مخصوصاً این اتفاق در مورد دولت‌ها رخ می‌دهد.

در اوراق مشارکت که برای تأمین منابع مالی طرح‌های عمرانی و مانند آن مورد توجه است دولت‌ها گوشه چشمی هم به کنترل تورم و وضعیت اقتصادی کشور دارند.

درباره اوراق قرضه بیشتر بخوانید

مفهوم سی و یکم: اوراق مشارکت

اوراق بهادار با نام یا بی‌نامی است که به موجب قانون یا مجوز بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به قیمت اسمی مشخص برای مدت معین و برای تأمین بخشی از منابع مالی مورد نیاز طرح‌های عمرانی - انتفاعی دولت مندرج در قوانین بودجه سالانه کشور یا برای تأمین منابع مالی لازم برای تهیه مواد اولیه مورد نیاز واحدهای تولیدی توسط دولت، شرکت‌های دولتی، شهرداری‌ها و مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی و مؤسسات عام المنفعه و شرکت‌های وابسته به دستگاه‌های مذکور، شرکت‌های سهامی عام و خاص و شرکت‌های تعاونی تولید منتشر می‌شود و به سرمایه‌گذاری که قصد مشارکت در اجرای طرح‌های یاد شده را دارند از طریق عرضه عمومی واگذار می‌گردد.

اوراق مشارکت بر دو نوع بورسی و غیربورسی است. اوراق مشارکت بورسی اوراقی اند که قابل معامله در بازار بورس و فرابورس هستند.

اوراق غیربورسی اوراقی اند که صرفاً با تایید بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران منتشر می‌شوند و قابل معامله در شعب بانک‌های عامل (بازار پولی) هستند.

اوراق مشارکت دارای سود ثابت علی الحساب است، بنابراین معمولاً به عنوان ابزاری برای کاهش ریسک سبد سهام در بازاهای ریسکی در نظر گرفته می‌شود و سرمایه‌گذاران با توجه به ریسک پذیری و شرایط موجود بر بازار بخشی از سرمایه خود را به خرید اوراق مشارکت اختصاص می‌دهند.

با توجه به ثابت بودن سود اوراق مشارکت، این اوراق بر خلاف سهام‌های ریسکی موجود در بازار که نیازمند تحلیل‌های فاندانمنتالی و تکنیکالی هستند به تحلیل خاصی نیاز ندارد.

برای خرید اوراق مشارکت، بهتر است به نکات زیر توجه شود:

اطلاعات لازم برای سرمایه‌گذاری در بورس و اوراق بهادار

تدوین : سن سبلی

هنرآموز حسابداری شاخه کاردانش ، گروه‌های آموزشی حسابداری استان گلستان منبع : دایره آموزش سازمان بورس و اوراق بهادار

۱ - سود اعلامی اوراق مشارکت برای دوره یکساله معمولاً بین ۲۰ تا ۲۲ درصد است. هرچه درصد سود بیشتر باشد، خرید اوراق آن جذاب‌تر است.

۲ - سررسید پرداخت سود یک ماهه یا سه ماهه است. هرچه دوره‌های پرداخت سود کوتاه‌تر باشد، برای سرمایه‌گذار از جذابیت بیشتری برخوردار خواهد بود.

۳ - در بعضی موارد بدلیل کمبود نقدینگی و رقابت برای جذب منابع با بانک‌ها برخی از ناشران اوراق علاوه بر سود اعلامی، سود ۳ درصدی برای یکسال را بر روی تابلو معاملاتی تضمین می‌کنند.

۴ - سود حاصل از اوراق مشارکت، برای سرمایه‌گذار معاف از پرداخت مالیات است و این جذابیت دیگری برای سرمایه‌گذاری در اوراق مشارکت به حساب می‌آید. بازار بورس تهران

۵ - علیرغم اینکه اوراق مشارکت بازدهی تضمین شده دارند ولی ریسکی را متوجه سرمایه‌گذار نمی‌کند.

برای خرید و فروش اوراق مشارکت خارج از بورس، لازم است سرمایه‌گذار با مدارک شناسایی (شناسنامه و کارت ملی) به یکی از شعب بانک‌های عامل مراجعه نماید و نسبت به خرید یا فروش اوراق مورد نظر اقدام نماید

در مورد معامله اوراق مشارکت بورسی، هر فردی که دارای کد معاملاتی آنلاین باشد، می‌تواند از طریق سامانه معاملاتی آنلاین یا ثبت سفارش اینترنتی اقدام به خرید نماد اوراق مشارکت کند. این اوراق بسته به بازاری که در آن منتشر می‌شوند ممکن است در سامانه آنلاین قابلیت معامله داشته باشد.

مفهوم سی و دوم : نظریه مدرن سبب سهام (MPT)

این نظریه به عنوان یکی از مهم ترین و تاثیرگذارترین تئوری های اقتصادی بر مبنای اصول مالی و سرمایه گذاری توسط مارکوویتز (Markovits) در سال ۱۹۵۲ تحت عنوان انتخاب سبب سهام معرفی شد.

بر اساس این نظریه در انتخاب گزینه های مختلف برای سرمایه گذاری صرفاً توجه به ریسک و بازده یک سهم کافی نیست و در حالتی که سرمایه گذاری در تعداد زیادی سهام صورت گیرد، می توان از توزیع دارایی در سهام مختلف برای کاهش ریسک و افزایش بازده بهره برد.

مبنای روش MPT بر پایه این استدلال استوار است که احتمال خطر از دست دادن سرمایه یا سود یک نوع سهام در بازار بسیار بیشتر از مجموعه یا ترکیب سهام است. لذا قاعده‌تاً سرمایه‌گذار حرفه‌ای نباید تمامی سرمایه خود را در یک قلم دارایی سرمایه‌گذاری کند (و منطق اقتصادی نیز این را تایید می‌کند).

اطلاعات لازم برای سرمایه‌گذاری در بورس و اوراق بهادار

تدوین : سن سبلی

هنرآموز حسابداری شاخه کاردانش ، گروه‌های آموزشی حسابداری استان گلستان منبع : دایره آموزش سازمان بورس و اوراق بهادار

بلکه بایستی آن را در مجموعه ای از سهام یا داراییها سرمایه گذاری کند که این مجموعه به پرتفوی معروف است . پرتفوی یا سبد سهام متشکل از سهام متعدد شرکتهایی است که در شرایط عادی احتمال کاهش بازده همه داراییها تا حدودی به صفر نزدیک است.

برای اکثر سرمایه گذاران، ریسک خرید تک سهم، کسب بازدهی کمتر از انتظار است و یا به عبارت دیگر انحراف از بازدهی میانگین است (هر سهمی به نوبه خود دارای انحراف معیاری از میانگین است که در این تئوری به آن ریسک اطلاق می‌شود) .

در حقیقت ریسک خرید سبد سهام با توزیع مناسب بسیار کمتر از ریسک خرید تک سهم است، به دلیل اینکه ریسک سهام مختلف مستقل از یکدیگر است.

به عنوان مثال فرض کنید سبد سهامی از دو سهم که یکی در حالت افزایش نرخ بهره بانکی و دیگری در حالت کاهش نرخ بهره سود می دهد، تشکیل شده باشد.

این سبد در هر حالتی فارغ از اینکه نرخ بهره افزایش یا کاهش یابد، سود می دهد. در واقع مارکوویتز نشان داد سرمایه گذاری تنها انتخاب سهام نیست بلکه انتخاب ترکیب مناسبی از سهام است.

در روش MPT مجموعه تلاشها معطوف به این است که بازده پرتفوی فرد سرمایه گذار به بازده بازار نزدیک گردد و در وضعیت مطلوب، بازدهی بیشتر از آن بدست آورد.

در این حالت پرتفوی کل بازار یک شاخص ارزیابی است که ریسک آن نیز با شاخص بتا (Beta) محاسبه می شود . این تحلیل کاربرد زیادی در آنالیز ریسک و تجزیه و تحلیل بازار دارد و مبنای کار سرمایه گذاران حرفه ای محسوب می شود.

مطلب مرتبط : نظریه جدید سبد سهام چیست؟

مفهوم سی و سوم : فروش استقرای (Short Selling)

در علم مالی، فروش استقرای عمل فروختن دارایی و معمولاً اوراق بهاداری است که از شخص ثالثی (معمولاً یک کارگزار) و با هدف خریدن مشابه همان دارایی در آینده جهت پس دادن آن به قرض دهنده، قرض گرفته می شوند.

فروشنندگان استقرای امیدوارند که از کاهش قیمت آن دارایی پس از فروش و تا قبل از خرید مجدد آن سود کنند، زیرا پس از کاهش قیمت بایستی بهای کمتری را هنگام خرید مجدد آن دارایی بپردازند.

اطلاعات لازم برای سرمایه‌گذاری در بورس و اوراق بهادار

تدوین : سن سبلی

هنرآموز حسابداری شاخه کاردانش ، گروه‌های آموزشی حسابداری استان گلستان منبع : دایره آموزش سازمان بورس و اوراق بهادار

همچنین در صورتی که قیمت افزایش یابد، فروشنده استقراضی متحمل ضرر می‌شود (چراکه مجبور است آن دارایی را در قیمتی بالاتر از آنچه که فروخته خریداری کند). این ضرر محدود به کل بهای دارایی فروخته شده است.

فرض کنید دوست شما مدتی قبل ۱۰۰ سکه طلا خریده است. شما (که سکه ایی ندارید) طبق تحلیلی که انجام دادید، پیش بینی می‌کنید که قیمت سکه در بازار تا ده روز بعد تا ۹۰۰ هزار تومان افت خواهد کرد. به دوست‌تان می‌گویید که ۱۰۰ سکه طلایش را به شما قرض دهد. مثلاً سکه امروز ۱ میلیون تومان است. سکه‌ها را قرض گرفته و در بازار به قیمت ۱ میلیون تومان می‌فروشید.

سکه طبق پیش بینی شما شروع به افت می‌کند و ۱۰ روز بعد به ۹۰۰ هزار تومان که هدف شما بود می‌رسد. شما به بازار می‌روید و با همان پول ۱۰۰ سکه را خرید می‌کند و به دوست‌تان پس می‌دهید.

دوست‌تان نه سود کرده است و ضرر چرا که همان ۱۰۰ سکه را پس گرفته است. اما شما چطور؟

شما ۱۰۰ سکه را ۱۰ روز پیش ۱ میلیون تومان فروختید جمعاً به مبلغ ۱۰۰ میلیون تومان و امروز که سکه افت کرده است ۱۰۰ سکه را خریدید ۹۰۰ هزار تومان جمعاً به مبلغ ۹۰ میلیون تومان و پس دادید.

پس شما با استفاده از روش فروش استقراضی، ۱۰ میلیون تومان سود کردید. بدیهی است اگر تحلیل شما درست از آب در نمی‌آمد و پس از ده روز قیمت سکه به جای کاهش، افزایش می‌یافت شما متضرر می‌شدید.

فروش استقراضی در آن دسته از بازارهای مالی رایج است که اصطلاحاً دوطرفه می‌باشند. در بازارهای دوطرفه سرمایه‌گذاران علاوه بر افزایش قیمت‌ها، از کاهش قیمت‌ها نیز می‌توانند سود کسب کنند. بازار آتی سکه ایران نمونه‌ای از بازارهای دوطرفه است. بازار سهام ایران در حال حاضر یکطرفه است و امکان فروش استقراضی در آن وجود ندارد.

مفهوم سی و چهارم : حد سود (Take Profit) و حد ضرر (Stop Loss)

معامله‌گرانی که در بازارهای مالی با دیدگاه کوتاه مدت و بعضاً میان مدت فعالیت می‌کنند برای تعیین زمان خروج خود از معاملات، عمدتاً از حد سود و حد ضرر استفاده می‌کنند.

این افراد که عموماً بر اساس تحلیل تکنیکال به خرید و فروش در بازارهای مالی مانند سهام، ارز و ... اقدام می‌کنند، اغلب برای میزان سود و زیان خود محدوده‌هایی را تعیین می‌کنند.

حد سود به معنای هدف قیمتی است که معامله‌گر مورد نظر با رسیدن قیمت دارایی (سهام یا سایر اوراق بهادار) خود به آن مقدار، شناسایی سود نموده و با فروش دارایی از معامله خارج می‌شود.

اطلاعات لازم برای سرمایه‌گذاری در بورس و اوراق بهادار

تدوین : سن سبلی

هنرآموز حسابداری شاخه کاردانش ، گروه‌های آموزشی حسابداری استان گلستان

منبع : دایره آموزش سازمان بورس و اوراق بهادار

در این حالت خروج از معامله، با هدف جلوگیری از کاهش سود انجام می‌شود. تعریف حد ضرر نیز مشابه حد سود است، با این تفاوت که در این حالت خروج از معامله با هدف جلوگیری از افزایش زیان انجام می‌شود.

فرض کنیم شخصی سهامی را در قیمت ۲۰۰ تومان خریده است. او براساس نتایج تحلیلی که بر روی این سهام انجام داده (که عموماً از جنس تحلیل تکنیکال است)، تصمیم می‌گیرد با رسیدن قیمت به اولین سقف قیمتی مورد انتظار (مثلاً ۲۲۰ تومان) سهام خود را به فروش برساند.

همچنین در صورتی که قیمت سهام به ۱۸۰ تومان کاهش یابد نیز او سهام خود را خواهد فروخت. در این حالت حد سود این فرد ۲۲۰ و حد ضرر او ۱۸۰ تومان خواهد بود.

حد سود و حد ضرر از اجزای مهم یک سیستم معاملاتی به شمار می‌روند. تعیین صحیح این حدود به آشنایی کافی با بازار و دانش تحلیل تکنیکال نیاز دارد.

اکثر معامله‌گران حرفه‌ای در معاملات خود از حد سود و حد زیان استفاده می‌کنند تا جلوی از بین رفتن سرمایه خود را بگیرند و سودهای خود را بهتر مدیریت کنند. هر چند برخی از معامله‌گران که با دیدگاه سهامداری و بلندمدت اقدام به خرید سهام می‌کنند، اعتقادی به تعیین این حدود ندارند.

مفهوم سی و پنجم : حقوق صاحبان سهام (shareholders' equity)

حقوق صاحبان سهام معرف علائق سهام‌داران و صاحبان اصلی شرکت، نسبت به خالص دارایی‌های شرکت است. حقوق صاحبان سهام، باقیمانده منافع مالکین شرکت را در دارایی‌های شرکت، که پس از کسر بدهی‌های آن شرکت، بدست آمده است، نشان می‌دهد.

در یک موسسه تجاری، حقوق صاحبان سهام در اصل منافع صاحبان اصلی موسسه را نشان می‌دهد. در حسابداری، حقوق صاحبان سهام، اهدافی چون تعیین سرمایه قانونی و ثبت شده، تعیین منابع سرمایه شرکت و تعیین سود سهامی که می‌تواند، بین صاحبان سهام توزیع شود، را دنبال می‌نماید.

در یک شرکت سهامی، حقوق صاحبان سهام مواردی چون: سود و زیان انباشته، سهام سرمایه، کسر سهام و اندوخته‌های شرکت را شامل می‌شود.

مفهوم سی و ششم : سهام خزانه (Treasury stock)

سهام خزانه، سهام عادی یا ممتاز یک شرکت سهامی است، که توسط همان شرکت، مجدداً خریداری گردیده است. به عبارت دیگر شرکت، سهام صادر شده خود را، مجدداً در بورس خریداری می‌نماید. ورود به بورس تهران

اطلاعات لازم برای سرمایه‌گذاری در بورس و اوراق بهادار

تدوین : سن سبلی

منبع : دایره آموزش سازمان بورس و اوراق بهادار هنرآموز حسابداری شاخه کاردانش ، گروه‌های آموزشی حسابداری استان گلستان

بر طبق استانداردهای حسابداری، سهام خزانه، یک دارایی محسوب نمی‌شود و سود حاصل از خرید و فروش آن میان سهام‌داران توزیع نمی‌شود. همچنین سهام خزانه از حقوقی نظیر حق رای، سود سهام، حق تقدم خرید سهام برخوردار نیست.

مفهوم سی و هفتم : بورس انرژی

از آنجا که یکی از بهترین و شفاف‌ترین مکانیزم‌های قیمت گذاری محصولات، عرضه آنها در بورس می‌باشد، در اوایل دهه ۸۰ ایده تاسیس بورسی برای انجام معاملات نفت طی فرآیندی مشترک میان وزارتخانه های نفت و اقتصاد شکل گرفت. در فاز نخست برای محقق شدن این ایده در اواخر بهمن ۱۳۸۶ مبادلات فرآورده های نفت و پتروشیمی در بازار سرمایه آغاز گردید.

از سویی با وجود زیرساخت‌های موجود در صنعت برق کشور که آن را از کشورهای منطقه متمایز می‌سازد، همزمان با فعالیت‌ها در راستای شکل گیری بورس نفت، لزوم راه اندازی بورس برق در ادامه توسعه بازار برق کشور احساس شد.

در خرداد ۸۷ شورای عالی بورس موافقت اصولی خود را با تاسیس بورس برق اعلام نمود. در این بین تشکیل بازاری منسجم برای در بر گیری همه کالاهای از جنس انرژی و تشکیل بورسی جامع و واحد برای معاملات انواع حامل‌های انرژی پیشنهاد شد.

شورای عالی بورس و اوراق بهادار در جلسه ۱۳۹۰/۳/۳۰ با تجمیع درخواست‌های جداگانه برای راه اندازی بورس نفت و برق به راه اندازی بورس انرژی رای داد. بر این اساس بورس انرژی به عنوان چهارمین بورس کشور جهت عرضه محصولات نفت و مشتقات نفتی ، برق، گاز طبیعی ، زغال سنگ ، حق آلودگی و سایر حامل‌های انرژی شکل گرفت.

بورس انرژی دارای سه بازار فیزیکی، مشتقه و فرعی می‌باشد. بازار فیزیکی شامل سه تابلوی برق، نفت و گاز، و تابلوی سایر حامل‌های انرژی و بازار مشتقه شامل سه تابلوی قرارداد سلف موازی استاندارد، قرارداد آتی و قرارداد اختیار معامله می‌باشد.

مشتریان بورس انرژی اعم از خریداران و فروشندگان موظفند که قبل از انجام معاملات در بورس اقدام به اخذ کد معاملاتی از شرکت‌های کارگزاری نمایند.

مفهوم سی و هشتم : سهام ممتاز

سهام ممتاز یا ترکیبی، نوعی از سهام است که دارندگان آن ادعای معین و محدودی نسبت به دارایی های شرکت دارند و مانند اوراق قرضه سود ثابتی دریافت می‌کنند و از همین رو آن را سهام ترکیبی می‌نامند چرا که دارای ویژگی‌های سهام عادی و اوراق قرضه است.

این نوع سهام مانند سهام عادی فاقد زمان سررسید و هزینه مالیاتی است و از آنجا که سود ثابتی دارد، جزو اوراق بهادار با درآمد ثابت محسوب می‌شود.

اطلاعات لازم برای سرمایه‌گذاری در بورس و اوراق بهادار

تدوین : سن سبلی

هنرآموز حسابداری شاخه کاردانش ، گروه‌های آموزشی حسابداری استان گلستان منبع : دایره آموزش سازمان بورس و اوراق بهادار

زمانی که هزینه سهام عادی بالاتر باشد، شرکت اقدام به انتشار سهام ممتاز می‌کند. این سهام از آن رو به سهام ممتاز معروف است که در زمان تقسیم سود دارندگان این نوع سهام، از اولویت برخوردارند. سهام ممتاز با پذیره‌نویسی خصوصی وارد بازار شده و در بورس و بازار خارج از بورس قابل معامله است.

در زمان انحلال یا ورشکستگی شرکت و زمانی که کل دارایی‌های شرکت به فروش رسید، ابتدا حقوق این سهامداران به طور کامل پرداخت می‌شود و سپس از باقی مانده مبلغ دارایی‌های فروخته شده، حقوق سهامداران عادی پرداخت می‌شود.

ویژگی‌های سهام ممتاز عبارتند از:

سهام ممتاز برای صاحبان آن دربردارنده نوعی حق مالکیت در شرکت است.

با توجه به اینکه سهامدار ممتاز دارای حق مالکانه در شرکت است، شرکت منتشرکننده سهام، الزام قانونی ندارد که دارایی‌های خود را در رهن این اوراق گذاشته یا وثیقه قرار دهد.

سهام ممتاز نیز همچون سهام عادی فاقد سررسید است.

به دارندگان این سهام سود پرداخت می‌شود. با توجه به اینکه پرداخت سود مستلزم سودده بودن شرکت است، از این رو شرکت پرداخت سود را تضمین نمی‌کند. به طور معمول به سهام ممتاز سود از پیش تعیین شده و ثابتی تعلق می‌گیرد.

بطور معمول سهام ممتاز فاقد حق رأی در مجمع عمومی است. به این معنی که دارندگان سهام ممتاز در زمان رای‌گیری برای انتخاب هیأت مدیره یا سایر امور مربوط به اداره شرکت، حق رأی ندارند.

مفهوم سی و نهم : کارگزار ناظر

با راه اندازی سامانه جدید معاملات، دارایی سهامداران در هر یک از نمادهای معاملاتی زیر نظر یک کارگزار قرار گرفت که به آن کارگزار ناظر گفته می‌شود و از آن پس سهامداران، دارایی سهام خود را در هر نماد معاملاتی صرفاً از طریق کارگزاری ناظر خود در آن نماد معاملاتی می‌توانند به فروش برسانند. هرچند سهامداران می‌توانند با مراجعه به هر یک از کارگزاران نسبت به خرید سهام اقدام نمایند.

ممکن است دارایی سهامدار در یک نماد معاملاتی زیر نظر یک کارگزار ناظر و در نماد معاملاتی دیگر زیر نظر کارگزار ناظر دیگری باشد. در زمان راه اندازی سامانه معاملاتی جدید، کارگزار ناظر بر اساس سوابق فعالیت سهامدار با کارگزاران مختلف در بورس اوراق بهادار تعیین گردید.

اطلاعات لازم برای سرمایه‌گذاری در بورس و اوراق بهادار

تدوین : سن سبلی

هنرآموز حسابداری شاخه کاردانش ، گروه‌های آموزشی حسابداری استان گلستان منبع : دایره آموزش سازمان بورس و اوراق بهادار

سهامداران برای آگاهی از کارگزار ناظر خود در هر نماد معاملاتی، در زمان راه‌اندازی سامانه معاملاتی جدید می‌توانند به یکی از روش‌های زیر اقدام نمایند:

مراجعه به بخش سرویس‌های الکترونیکی به سهامداران قسمت «مشاهده کارگزار ناظر» در سایت اینترنتی شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه به نشانی اینترنتی www.csdiran.com از تاریخ ۱۶/۰۹/۱۳۸۷.

سهامداران حقیقی با ارائه شماره ملی و سهامداران حقوقی با ارائه کد سهامداری به این سامانه، می‌توانند در هر یک از نمادهای معاملاتی که در آن سهام دارند، کارگزار ناظر خود را مشاهده نمایند.

مطلب مرتبط: کارگزار ناظر کیست و روش تغییر آن؟

سهامداران می‌توانند جهت تغییر کارگزار ناظر خود در یک یا چند سهم به یکی روش‌های زیر اقدام نمایند:

مراجعه حضوری به شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه و ارائه اصل و تصویر شناسنامه و کارت ملی

تکمیل درخواست غیرحضوری و اخذ گواهی امضاء از دفاتر اسناد رسمی (فرم این درخواست از سایت شرکت سپرده‌گذاری به نشانی www.csdiran.com قابل دریافت است) و ارسال آن از طریق پست سفارشی آن به دفتر مرکزی شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه.

مراجعه به یکی از دفاتر کارگزاری که تمایل دارند در آن نماد معاملاتی به عنوان کارگزار ناظر فعالیت نمایند و تکمیل فرم تغییر ناظر بازار به همراه ارائه اصل برگه سهام ممهور به مهر کارگزاری قبلی.

مفهوم چهلم : ارزش دفتری سهام (Book Value)

برای هر دارایی شرکت سهامی در ترازنامه شرکت، عددی به عنوان ارزش آن دارایی ثبت شده‌است. این عدد همان ارزش دفتری دارایی است.

اساس تعیین ارزش دفتری سهام یک شرکت، ارزش دفتری دارایی‌های آن شرکت پس از کسر بدهی‌هایش است. به بیان دیگر بدهی‌های شرکت را از دارایی‌های آن کم می‌کنیم. سپس تعداد سهام ممتاز را از این عدد کسر نموده و بر تعداد سهام عادی منتشر شده از سوی شرکت، تقسیم می‌کنیم.

ارزش دفتری سهم = تعداد سهام منتشر شده ÷ (تعداد سهام ممتاز - بدهی‌ها - دارایی‌ها)

اطلاعات لازم برای سرمایه‌گذاری در بورس و اوراق بهادار

تدوین : سن سبلی

منبع : دایره آموزش سازمان بورس و اوراق بهادار هنرآموز حسابداری شاخه کاردانش ، گروههای آموزشی حسابداری استان گلستان

در زمان تاسیس شرکت سهامی، به طور معمول ارزش اسمی و ارزش دفتری سهام آن با هم برابرند، جز در مواردی که سهام به کسر یا به صرف فروخته شود. تفاوتی که بین ارزش اسمی و ارزش دفتری ایجاد می‌شود با گذشت زمان اتفاق می‌افتد و متاثر از عملکرد شرکت، عواملی از قبیل سود انباشته، اندوخته و امثالهم است.

چند نکته در خصوص ارزش دفتری سهم:

ارزش دفتری سهم بر پایه ارزش دارایی‌های ثبتي در ترازنامه است، ولی ارزش بازار سهم بر اساس ارزیابی سرمایه‌گذاران (خریداران و فروشندگان) از نحوه عملیات شرکت و ارزش عرفی دارایی‌های آن است. بنابراین به طور معمول ارزش دفتری سهم با ارزش بازار آن برابر نیست.

با توجه به استهلاک سالانه دارایی‌ها، ارزش دفتری نیز هر سال کاهش می‌یابد.

چنانچه شرکت منحل شده و یا ورشکسته شود، آنچه پس از از تسویه به سهامداران خواهد رسید، ارزش دفتری بروز رسانی شده سهام است.

مفهوم چهل و یکم : اوراق بهادار اسلامی یا صکوک (Sukuk)

صکوک جمع کلمه صک و به معنای اسناد است. این لغت در فارسی مترادف چک در نظر گرفته می‌شود.

ابزارهای مالی اسلامی یا همان صکوک، اوراق بهادار با ارزش مالی یکسان و قابل معامله در بازارهای مالی هستند. این اوراق بر پایه یکی از قراردادهای مورد تایید اسلامی طراحی شده و دارندگان آن به صورت مشاع مالک یک یا مجموعه‌ای از دارایی‌ها و منافع حاصل از آنها هستند.

صکوک ابزار نوینی است که در کشورهای اسلامی به جای اوراق قرضه به کار گرفته می‌شود این اوراق مبتنی بر دارایی با درآمد ثابت یا متغیر قابل معامله در بازار ثانویه و بر اساس اصول شریعت است. اوراق صکوک باید خود دارای ارزش بوده و نمی‌توانند بر اساس فعالیت‌های سفته بازی باشند.

انواع اوراق بهادار مالی اسلامی (صکوک) عبارتند از:

✓اوراق قرض الحسنه

✓اوراق وقفی

✓اوراق مرابحه

✓اوراق اجاره

✓اوراق استصناع

✓اوراق سلف

اطلاعات لازم برای سرمایه‌گذاری در بورس و اوراق بهادار

تدوین : سن سبلی

منبع : دایره آموزش سازمان بورس و اوراق بهادار

هنرآموز حسابداری شاخه کاردانش ، گروههای آموزشی حسابداری استان گلستان

✓اوراق منفعت

✓اوراق مشارکت

✓اوراق مضاربه

✓اوراق مزارعه

✓اوراق مساقات

✓اوراق مشتقه

تامین مالی به معنای فراهم آوردن سرمایه برای یک پروژه یا هر نوع موسسه دولتی یا خصوصی است. یکی از انواع رایج تامین مالی، اوراق قرضه است که در کشورهای اسلامی دارای ممنوعیت است.

صکوک به‌عنوان ابزار جدید برای تامین مالی جایگزین مناسبی برای اوراق قرضه در نظر گرفته شد. صکوک نوعی دارایی مطمئن است که در زمره اوراق بهادار تضمینی و قابل معامله طبقه‌بندی می‌شود.

مفهوم چهل و دوم : نحوه انجام معاملات در بورس

انجام معاملات در بورس اوراق بهادار تهران از طریق کارگزاران انجام می‌شود. این کارگزاران که در انجام معاملات نقش نماینده خریدار و یا فروشنده را ایفا می‌کنند، دارای مجوز کارگزاری از سازمان و عضو بورس هستند.

همه کارگزاران موظف به انجام وظایف خود در چارچوب قوانین و مقررات موجود هستند و سرمایه‌گذار می‌تواند برای معاملات اوراق بهادار کارگزار خود را با توجه به معیارهایی از قبیل انجام به موقع سفارش، دادوستد سهام با مناسب‌ترین قیمت و نحوه ارائه خدمات جانبی انتخاب نماید.

پس از دریافت سفارش خرید یا فروش، کارگزار سفارش‌های دریافتی را با حفظ نوبت وارد سامانه معاملات می‌کند.

اولویت‌بندی درخواست‌ها در صف تقاضای خرید (فروش) سهام ابتدا براساس قیمت‌های پیشنهادی خرید (فروش) صورت می‌گیرد و از بالاترین (پایین‌ترین) تا پایین‌ترین (بالاترین) قیمت اولویت‌بندی می‌شوند. به عبارت دیگر در صف تقاضای خرید (فروش) سهام، اولویت با سفارش‌هایی است که قیمت پیشنهادی بالاتری (پایین‌تری) دارند.

مطلب مرتبط : روش انجام معاملات و خریدوفروش اینترنتی سهام

مفهوم چهل و سوم : افزایش سرمایه به روش تجدید ارزیابی دارایی‌ها

اطلاعات لازم برای سرمایه‌گذاری در بورس و اوراق بهادار

تدوین : سن سبلی

هنرآموز حسابداری شاخه کاردانش ، گروه‌های آموزشی حسابداری استان گلستان

منبع : دایره آموزش سازمان بورس و اوراق بهادار

زمانی که قدرت خرید پول کشورها کم شده و تورم در آن‌ها افزایش می‌یابد، شاهد افزایش تغییرات در قیمت نسبی کالا و خدمات هستیم. این امر خصوصا در زمان استفاده از سازوکار چند نرخی بودن ارز، سبب اختلاف شدید میان بهای تمام شده (ارزش تاریخی) دارایی‌های ثابت و سرمایه گذاری‌های بلند مدت با ارزش‌های جدید و جاری می‌شود.

ارزش‌های جاری در حقیقت نمایانگر واقعیت‌های اقتصادی هستند و این اختلاف ایجاد شده سبب خواهد شد تا اطلاعات موجود برای گرفتن تصمیم‌های اقتصادی، نارسا و غیرقابل توجیه شوند.

تجدید ارزیابی دارایی‌ها یکی از روش‌هایی است که نقصان و نامربوط بودن اطلاعات را تا حدی رفع می‌کند. قیمتی که در تجدید ارزیابی برای ارزش ثبت شده یک دارایی تعیین می‌شود، مازاد تجدید ارزیابی نامیده می‌شود.

این مازاد محاسبه شده، به عنوان درآمد (عایدی) یا چیزی شبیه آن محسوب نمی‌شود. زیرا این روش (تجدید ارزیابی) فقط منتسب کردن ارزش‌های جدید به دارایی‌های موجود و اتفاقی است و مبنی بر ایجاد درآمد و یا عایدی نیست.

در این روش افزایش ارزش دفتری یک دارایی ثابت مشهود که به عنوان یک درآمد غیرعملیاتی تحقق نیافته از محل تجدید ارزیابی خواهد بود، به صورت مستقیم و با نام "مازاد تجدید ارزیابی" به ثبت می‌رسد. این "مازاد تجدید ارزیابی" به عنوان بخشی از حقوق صاحبان سرمایه در ترازنامه آمده و در صورت سود و زیان نیز ذکر می‌شود.

در صورتی که قیمت‌های پیشنهادی خرید (فروش) در دو یا چند سفارش یکسان باشند صف تقاضا (عرضه) براساس زمان ورود سفارش خرید (فروش) به سامانه معاملات اولویت‌بندی می‌شود و سفارشی که زودتر از دیگر سفارش‌ها وارد سامانه معاملات شده باشد از اولویت برخوردار است.

در سامانه معاملات صف تقاضا و سفارش‌های خرید در مقابل صف عرضه یا سفارش‌های فروش قرار می‌گیرد و در صورتی که قیمت پیشنهادی خرید و قیمت پیشنهادی فروش برابر شوند، معامله به‌طور خودکار توسط سیستم رایانه‌ای انجام می‌شود و سفارش‌ها از صف عرضه و تقاضا حذف می‌شوند.

پایاپای و تسویه معاملات توسط شرکت سپرده‌گذاری مرکزی و سه روز بعد از انجام معامله (T + 3) صورت می‌گیرد.

مفهوم چهل و چهارم: مفهوم کف حمایتی و سقف مقاومتی

کف حمایتی سطحی از قیمت است که انتظار می‌رود قدرت نیروی تقاضا به اندازه‌ای باشد که از کاهش بیشتر قیمت‌ها جلوگیری نماید. به بیان ساده، حمایت جایی است که روند کاهش قیمت احتمالا در آنجا متوقف می‌شود.

اطلاعات لازم برای سرمایه‌گذاری در بورس و اوراق بهادار

تدوین : سن سبلی

منبع : دایره آموزش سازمان بورس و اوراق بهادار هنرآموز حسابداری شاخه کاردانش ، گروه‌های آموزشی حسابداری استان گلستان

این سطح برای خریداران از جذابیت خاصی برخوردار است و با رسیدن قیمت به این سطح با افزایش تقاضا روبرو هستیم که این افزایش تقاضا موجب افزایش قیمت‌ها می‌شود. در واقع در این سطوح میزان تقاضا بر میزان عرضه فزونی یافته و بر آن غلبه می‌کند.

مطلب مرتبط : حمایت و مقاومت در نمودار با شکل

سقف مقاومتی سطحی از قیمت است که انتظار می‌رود قدرت نیروی عرضه به اندازه‌ای باشد که از افزایش بیشتر قیمت‌ها جلوگیری نماید. به بیان ساده مقاومت جایی است که روند افزایش قیمت احتمالاً در آنجا متوقف می‌شود.

این سطح برای فروشندگان از جذابیت خاصی برخوردار بوده و با رسیدن قیمت به این سطح معامله‌گرانی که قصد شناسایی سود دارند، عموماً اقدام به عرضه شدید می‌کنند.

در واقع در این سطوح میزان عرضه بر تقاضا افزایش یافته و همین امر موجب کاهش قیمت و چرخش موج صعودی می‌شود.

شناسایی سطوح حمایتی و مقاومتی یکی از مباحث مهم تحلیل تکنیکال است و بسیاری از معامله‌گران کوتاه مدتی، سیستم معاملاتی خود را بر این اساس (خرید در کف و فروش در سقف) طراحی می‌کنند.

مفهوم چهل و پنجم : پذیره نویسی

به فرآیند خرید اوراق بهادار از ناشر و یا نماینده او و پرداخت یا تعهد پرداخت وجه کامل آن طبق قرارداد، پذیره‌نویسی می‌گویند.

پذیره‌نویسی ممکن است به دو روش انجام پذیرد: تعهد پذیره‌نویسی و بهترین کوشش.

تعهد خرید سهام یا تعهد پذیره نویسی فرآیندی است که در آن بانک‌های سرمایه‌گذاری یا مؤسسات تأمین سرمایه که وظایفی چون پذیره نویسی سهام جدید، ضامن خرید سهام فروخته، عامل یا مشاور عرضه سهام بر عهده دارد، مبالغ مورد نیاز شرکت‌ها در فرآیند انتشار سهام را به نمایندگی از طرف شرکت یا دولت، از سرمایه‌گذاران جمع‌آوری می‌کند.

تعهد پذیره‌نویسی را کارگزار پذیره‌نویس یا معرف انجام می‌دهد. در این فرآیند کارگزار معرف، پس از بررسی سهام شرکت‌های متقاضی ورود به بازار بورس توسط کارشناسان خود، سهام را قیمت‌گذاری می‌کند و سپس ضمن معرفی شرکت برای عرضه اولیه، متعهد می‌شود که مابقی اوراق بهاداری که تا پایان دوره عرضه اولیه خریداری نشده است را خریداری کند.

مطلب مرتبط: چگونه در عرضه اولیه سهام شرکت کنیم؟

اطلاعات لازم برای سرمایه‌گذاری در بورس و اوراق بهادار

تدوین : سن سبلی

منبع : دایره آموزش سازمان بورس و اوراق بهادار هنرآموز حسابداری شاخه کاردانش ، گروههای آموزشی حسابداری استان گلستان

کارگزار پذیرهنویس باید با ارائه وثیقه و شواهد دیگر به سازمان بورس، این اطمینان را ایجاد کرده باشد که می‌تواند به تعهدات پذیرهنویسی خود عمل نماید.

مزیت روش تعهد پذیرهنویسی به روش‌های رایج دیگر عرضه اولیه در بورس در این است که می‌تواند باعث جلوگیری از رفتارهای سفته‌بازانه در هفته‌های آغازین عرضه سهام شرکت‌ها در بورس شود و با پشتوانه کارشناسی‌های انجام‌شده کمک می‌کند سهام زودتر به قیمت واقعی خود در بازار برسد.

با این کار درصدگیری‌های رایج در بازار کمتر می‌شود و خطرپذیری سرمایه‌گذاری روی سهام شرکت‌های تازه‌وارد به بورس کاهش یابد.

روند عملی این کار به این صورت است که پس از آنکه ناشر درخواست انتشار اوراق را از راه تعهد پذیرهنویسی با شرکت تأمین سرمایه می‌دهد، مبلغی معادل ارزش کل اوراق مشارکت رهنی را از آن شرکت دریافت می‌کند و سپس شرکت تأمین سرمایه اوراق را به قیمت دلخواه خود منتشر خواهد کرد. تعهد پذیرهنویسی در بند ۲۹ ماده ۱ قانون بورس اوراق بهادار ایران ذکر شده است در روش بهترین کوشش، شرکت تأمین سرمایه پس از دریافت درخواست شرکت متقاضی، اوراق مشارکت رهنی را قیمت‌گذاری می‌کند و به فروش می‌رساند، اما برخلاف روش تعهد پذیرهنویسی ممکن است بخشی از اوراق به فروش نرسند .